

AZ OROSHÁZI EVANGÉLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG
INGYENES LAPJA

Oroszházi HARANGSZÓ

XV. évfolyam 2. szám · 2008 pünkösdje

Ki rengeti meg a te világod?

Tavaly vettem meg Jessica Williams „Merre tart a világ?” című könyvét. A szerző ebben 50 nagyon fontos és megdöbbentő tényről írt le, amelyek tükrözik világunk jelenlegi állapotát.

Nézzünk néhányat ezek közül:

- Indiában, napjainkban legalább 44 millió gyermeket dolgoztatnak;
- évről évre többen halnak meg önkéntestől, mint a világ fegyveres konfliktusaiban együttvéve;
- Amerikában óránként 2,5 millió műanyag palackot dobnak el. Ezek egymás mellé rakva 3 hét alatt elérnék a Holdat;
- percenként két ember hal meg autóbalesetben;
- a világon minden ötödik ember napi 1 dollárnál kevesebb pénzből él;
- Amerika évente 10 milliárd dollárt költ pornográfiára, ugyanannyit, mint külföldi segélyekre.

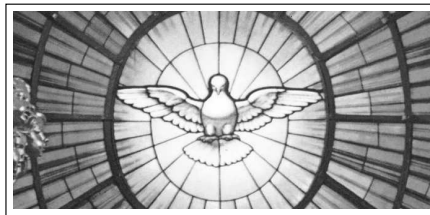
Úgy gondolom, hogy ez a néhány állítás valóban elgondolkodtató és megdöbbentő, szinte mindegyikről lehetne – Isten igéjének a fényében – egy-egy cikket írni. A könyv olvasása közben megtapasztaltam, hogy az írásomban nem ismerttettem másik 44 tény ugyanilyen megdöbbentő.

Sajnos megőrült ez a világ, fejre állt benne minden: évszázados, évezredek erkölcsi értékei tűnnek el és bomlanak fel. Az emberek gondolkodás nélkül követik az új elveket és életstílusokat, melyek bizony ide vezetnek (környezetszennyezés, lélekszennyezés, örült rohanás, rab-szolgaság). Lehet harcolni az isteni rend ellen, de annak sajnos ez a vége!

Tegyük fel a kérdést: Miért ilyen sok az öngyilkos, az éhező és a beteg lélek? A kérdésre hadd feleljek egy újabb tényvel ebből a könyvből: „Ma a világon több ember ismeri fel a McDonald's jelét, mint Krisztus keresztjét.” De nemcsak a McDonald's jele

ismertebb az emberek körében, mint Jézus keresztje, hanem a Shell cég kagylója és a Mercedes gyár jele is... Ugye, értjük...

50 tény, amelyek megrengethetné a világot – ez a könyv alcíme. Alapos mű az újságírótól, de hiába járt utána mindennek, hiába van elismert saját műsora a BBC csatornán, mégis hiányos a könyve. Pünkösd ünnepén hadd mondjak én is egy tényt, amit ha komolyan vennének az emberek, akkor az nemcsak megrengethetné, hanem meg is rengetné a világot: **ISTEN SZENTLELKE MA IS MŰKÖDIK közöttünk, segít Jézushoz eljutni és Benne hinni! Ma is szól az ige, ma is terjedhet az evangélium, mert a Szentlélek emberekre árad ki, és hiszem, hogy így szeretné átjární a mi életünket és szívűinket is.**

Persze lehet mondani: nagy csoda volt, hogy a Szentlélek működött az apostolok életében, de mit kezdünk ma ezzel? Ne essünk ilyen tévedésbe! A Szentlélek ma is működik, és nem csak úgy általában a világban és távoli embertársaink szívében! Itt jön a legnagyobb csoda, amelyiknek valóban meg kell rengetnie a szívűnkét és az életűnkét: „**A SZENTLELKEK BENNÜNK IS MŰKÖDNI AKAR!**” Nemcsak nagy általánosságban fúj a Lélek szele, hanem a te szívedben és életedben is! Nem az a kérdés, hogy a Szentlélek munkálkodik-e ebben a világban, hanem az, hogy hagyod-e munkálkogni a te életedben! Jó látni a csodát ebben a világban

és társaink életében, de a legjobb nemcsak nézni, hanem át is élni a találkozást Istennel!

Csodálatos tény, de élünk-e a Lélek által? Itt vagyunk mi, orosházi emberek. Sokakra rátelepedett a depresszió, s hol van a vigasztaló Lélek? Néha talán átélünk egy nagyobb ébredést, emberek kezdenek el közeledni az Isten felé, de lassan elfogy a lendület, jönnek a gondok a csalódások – még az egyházban is –, s marad a fáradt levertség. Az idősek talán elmerengenek a '40-es évek második felén, amikor egy valódi ébredési hullám söpört át Magyarországon, de ma ennek az esélyét sem látják sokan.

Sok ember érzi, hogy szüksége lenne valamire, ami tovább viszi ebből a tompaságból, és sokan úgy is érzik, hogy megtalálták a megfelelő megoldást (alkohol, tv, munka stb.). Majd eltelik néhány hét és rádöbbenek, hogy ez csupán pótszer volt, adott ugyan lendületet ideig-óráig, de aztán csak a kiábrándultság maradt.

Ez csak az általunk kialakított világ, de nem az Isten terve! Ő nem ilyen levertséget és elkeseredettséget akar, hanem hitet. Lendületes bizonyágtételt és ehhez meg is ad minden kegyelmet és erőt. *Jegyezzük meg: A Szentlélek munkája nélkül nincs egyház!* Ha nem működne közöttünk és a mi szíveinkben, akkor az orosházi evangélikus templom már rég zárva lenne, vagy fel sem épült volna.

Hans Küng, tübingeni teológiai tanár így írt: „*A Léleknek köszönheti az egyház mindazt, ami egyházzá tette, amivel megajándékozta: eredetét, létét és fennmaradását. Az egyház ebben az értelemben a Szentlélek alkotása.*” Ehhez azonnal hozzáteszem, hogy Szentlélek nélkül nincs egyéni hívő élet sem. S ez a Lélek ma is működni akar! Benned is! Elhiszed?

DEÁK LÁSZLÓ

Lélekhány, lélektöbblet

Lilyenkor, pünkösöd táján talán többször elgondolkozunk lelki életünk felől, és sajnos megállapíthatjuk, hogy igen sok ember lelki élete silány, még akkor is, ha valamely keresztyén közösséghez is tartozik. Nagyon kevesek élnek igazi krisztusi életet. A nagybetűs Lélek hiányzik, a Szentlélek sokak életében nincs ott.

E csoport ellentéte az, amikor valakik túlhangsúlyozzák a Lélek munkáját, és olyan lelki megnyilvánulásokra törekednek, amelyek csak marginális jellegűek lehetnének, és amelyek az őskeresztyének idején sem voltak döntő jelentőségűek. A kisbetűs lélekből itt tényleg több van, de ennek forrása nem az Isten. Ezek a csoportok a Lélek ajándékait hangsúlyozzák a Lélek gyümölcseivel szemben. Fontosak a Lélek ajándékai az Istennek végzett szolgálatokban. Ezeket mégsem tehetjük abszolút mércévé. Ha ezek valakinél nincsenek meg teljes mértékben, attól még lehet teljes értékű keresztyén.

A Lélek gyümölcseről (amelyről a Gal 5,22-ben olvashatunk) nem mondhatjuk el, hogy nem feltétlen szükséges az üdvösséghez, ennek meg kell lennie az életünkben. A Lélek gyümölcse pedig: szeretet, öröm, békeesség, türelem, szívesség, jóság, hűség, szelídség, önmegtartóztatás.

Milyen forrásai lehetnek a különleges lelki megnyilvánulásoknak? Először is lehetnek a valódi lelki élmények rettenetes, sátáni utánzatai. A világban gyártanak hamis pénzeket úgy, hogy lemásolják az

értékes pénzeket. Ezáltal másokat megtevesztenek és megkárosítanak. A sátáni hamisítványok az Isten országának lejáratására készülnek azért, hogy tévútra vezessék Isten igaz gyermekeit. Ezek manapság különösen gyakoriak, mert a Sátán az okkult jelenségeken keresztül utat talált az emberekhez. A bankjegyet kékes derengő UV-fénnyel világítják meg, így szűrjük ki a hamisítványt. A sátáni hamisításokat az Ige, vagyis a teljes Szentírás fényében lehet lebuktatni. Az ördögi hamisításoknál nem található meg Jézus igaz imádta, és a szentségre sem fektetnek nagy hangsúlyt.

Másodsorban a különleges lelki élmények között lehet pusztán érzelmi, pszichológiai jelenség is. Gondolhatunk itt olyan esetekre, amikor a zene váltja ki az önkívületi állapotot. A keresztyének majd mindig használták a zenét Isten dicséretére, de a monoton, ütemes zenével vigyáztak, és nekünk is vigyáznunk kell.

Olyan is előfordulhat, hogy valaki a nyelveken szólás alatt elveszíti önkormányát. Az e fajta megnyilvánulásokról elmondható, hogy nem feltétlen a Sától erednek, de a zűrzavarral nem az Isten dicsőségét szolgálják.

Harmadsorban maga az Isten munkálkodik, és sajnos mostanában ez a legritkább. Voltak korok, amikor gazdagon kiáradt a Lélek és teljesen betöltötte a hívő embereket. A lélek munkálkodását sokszor nehéz szavakban megfogalmazni. Az az ember, aki átéli, talán el sem tud-

ja mondani, mi történt vele. A Lélek munkálkodásában csak az a közös, hogy a középpontban Jézus Krisztus áll, és az Ő kereszthalálának személyes vonatkozása. Ahol tényleg az Isten munkálkodik, ott a bűn és a bűnbocsánat lényegét átéli az ember. Személyesen konkretizálódik a bűn, a fogság és a szabadulás. Élesen elválnak a régi kárhozatos élet, életmód és az Istennek odaszentelt új élet.

Tudnunk kell, hogy a Szentlélek vizsgálódó, szerény Lélek. Nem önmagára akarja irányítani a figyelmet. Arra indít, hogy az Atyát és a Fiút imádjuk és dicsőítsük. Ha valaki magamutogató játékba kezd az Isten gyülekezetében, arról tudhatjuk, hogy nem Istentől van. Jobb esetben csak feltűnési viselkedésben szenved. Rosszabb esetben pedig a Sátán küldötte, hogy összezavarjon mindent és mindenkit.

Hogyan várhatjuk, hogy nálunk újból megújulás legyen? Úgy, ahogyan az első tanítványok is együtt voltak (az Apocsel 1,14 és 2,1-ben olvashatjuk): „Ezek valamennyien egy szívvel és egy lélelkel kitaróan vettek részt az imádkozásban.” és „Amikor pedig eljött a pünkösöd napja, és mindnyájan együtt voltak ugyanazon a helyen”.

Isten adja, hogy a kisebb közösségekben és a nagy gyülekezetben is átéljük azt a csodát, hogy az emberek igazán hitre jutnak és új életet kezdenek!

LACZKI JÁNOS

Áldozati vasárnap templomunk megóvására

2008. május 11-én, pünkösöd vasárnapján

Reménységgel és szeretettel tájékoztatunk mindenkit, hogy az orosházi **műemlék evangélikus templomunk ablakai védelemre szorulnak**, a galambok miatt. Ezt a védelmet ablakonként felszerelendő riasztóhálózattal kívánjuk biztosítani. Reménységgel kértük/kérjük mindazok segítségét, akik fontosnak tartják, hogy városunk egyetlen műemlékét, annak ablakait megóvjuk a további rongálódástól. **Az adományokat bármilyen formában köszönettel vesszük, de a hagyományos rend szerint az erre a célra szánt adományok borítékban történő leadását kérjük 2008. május 11-én, a pünkösödvasárnapi istentiszteleten!**
Erős vár a mi Istenünk!

Pünkösöd után is köszönettel veszünk bármilyen támogatást!

Jantos István Ribár János
egyházközségi felügyelő igazgatólelkész-esperes

Az igazi bűnbánat

Bűneink tudatában ma is sokan kiáltjuk, ahogyan az első pünkösd napján összegyűlt tömeg tette: „Mit cselekedjünk?”. Péter apostol első szava ez volt: „Térjete meg!” Röviddel ezután pedig így szólt: „Bánjátok meg azért és térjete meg, hogy eltöröltessenek a ti bűneitek!” (ApCsel 2,37–38; 3,19). Azonban sok ember ma is félreérti a bűnbánat igaz lényegét. Nagyon megkapó számomra egy kedves történet, amely az igazi bűnbánatról szól:

A legszebb könnycsepp

Réges-régen történt: angyalt küldött a földre a Jó Isten, hogy vigye fel az égbe a legszebb könnycseppet. Az angyal bejárta az országot, világot. Végre rátalált egy özvegy édesanyára, aki egyetlen gyermekének koporsója felett hullatta könnyeit. Minden könnycseppje igazgyöngynek látszott, szikrázott rajtuk a napsugár. Az angyal azt gondolta, hogy könnyen teljesítette a feladatot. Túl korán örvendezett. Isten ugyan megdicsérte őt szorgalmáért, de azt mondta, hogy szebb könnycsepp is van a világon.

Az angyal ismét útnak indult. Másodszor egy ártatlan kisfiú könnyét vitte az égi trónus elé, de ezzel sem teljesítette feladatát. Újból a földre röpött. Villámgyorsan gyűjtögette is a legkülönbözőbb könnycseppeket: Hála könnyből, keserű csalódásból kihullajtottat, bánatos édesapáét, szomorú édesanyáét, haldokló emberét... Isten azonban mindezekre azt válaszolta: szebb könnycsepp is van a világon!

Szomorú volt az angyal, mert nem tudta teljesíteni Isten kívánságát. Bele is fáradt a sok keresésbe. Betért egy templomba pihenni. Úgy gondolta, hiába minden igyekezete, a legszebb könnycseppre soha nem talál rá. A templom félhomályá-

ban egyszer csak egy embert vett észre, aki félrehúzódva keserűen zokogott. Saját bűneit siratta, nem talált vigaszt, mert átérezte szörnyű tettét: az Istent bántotta meg. Ezért folyt a könnye és meleg esőként áztatta a poros követ. Az angyal nyomban mellette termett: szemkáprázatóan ragyogott valamennyi könnycsepp, miközben tarsolyába gyűjtögette őket. Érezte, hogy végül mégis sikerül teljesítenie a rábízott feladatot. Valóban, a könnycseppnek oly szépek voltak, hogy az angyal nem tudta levenni róluk a tekintetét.

Amikor a könnycseppekkel odaállt a Jó Isten elé, dicséretben részesült. Isten így szólt hozzá: – *Látod, nincs szebb ragyogás, nincs aranyosabb fény sugar, mint ami a bánat könnyéről verődik vissza. Mert a bánat fakasztotta könnycseppek igaz szeretetről tanúskodnak, és csillogásukkal a büntől megmenekült szabad ember szépségéről győzik meg a világot. A büntől felszabadult ember az örökévalóság fényét sugározza.*

Mennyire érezzük a történetet olvasva, hogy a bűnért való szomorúság nem felszínes, hanem szent gyötrelmek? A Szentírás „töredelmes szívnek” és a „szív megszaggatásának” nevezi: „*a töredelmes és bűnbánó szívet, oh Isten, nem veted meg*”.

Ambrosius a lélek keserűségét nevezi bánatnak. A „*bánkodni*” szó héber megfelelője azt jelenti: „*olyan a lélek, mintha keresztre lenne feszítve*”. Ez történik az igazi bűnbánatban: „*... és reám tekintenek, akít átszegeztek, és siratják őt*”, mintha valóban éreznék a keresztszögeit, amint testünkbe fúródnak. Ahogyan egy asszony sem szülhet fájdalmak nélkül, ugyanúgy nem lehet bűnbánat sem gyötrelmek nélkül. Gyanús a hite annak, aki kétkedés nélkül hisz; ugyanígy gyanús, aki keserűség nélkül bánja meg a bűneit.

Az igazi bűnbánatban az ember a bajt sajnálja, amit okozott, és nem a büntetésről retteg. Isten törvényét szegte meg, az Ő szeretete ellen vétett. Ez fakasztja könnyekre a lelket. Az ember lehet szomorú anélkül is, hogy a bűneit bánná, ahogy a tolvaj is bánkodik, amikor elkapják, s nem azért, mert lopott, hanem mert meg kell fizetnie a büntetést. A képmutató igazából csak bűne keserű következményét fájlalja, szeméből soha nem hullnak könnyek, csak ha Isten ítélete közeledik.

Az igazi bűnbánat, az Isten szerinti szomorúság, azonban legfőképpen az Isten elleni törvényszegés miatt van, olyannyira, hogy ha nem lenne lelkiismeretünk, hogy furdaljon, ha nem lenne ördög, aki vádoljon, ha nem lenne pokol, hogy bűnhódjunk, akkor is győtrődne az igaz lélek, mert Isten ellen vétett. „*Az én vétkem szüntelen előttem forog*”. Nem azt mondja Dávid, hogy „*a fenyegető kard szüntelen előttem forog*”, hanem azt, hogy „*a vétkem*”. Hogyan bánthattam meg egy ilyen kegyelmes Istent, hogyan szomoríthattam meg a Vigasztalómat? Ez töri össze a szívemet!

Az Isten szerinti szomorúság azért őszinte, mert amikor egy keresztyén már tudja, hogy a pokol nem fenyegeti, hogy nem kárhozik el, akkor is bánkodik, ha vétkezett az ingyen kegyelem ellen, mely feloldozta őt.

Az igazi bűnbánat megtisztít, kegyellemmel gazdagít meg minket. Olyanná teszi a lelkünket, mint amilyenek a kertek ilyenkor tavasszal egy-egy esőzés után: virágzó és gyümölcsözők. Az igazi bűnbánat lángra lobbantja a szeretetet. Urunk megtartja a szomorúságnak ezeket a forrásait lelkünkben, hogy öntözzék a Lélek gyümölcsseit.

DEÁK GABRIELLA

Ajándékozz egy Bibliát 2008-ban!

Ez egy olyan mozgalom, amit csak támogatni lehet, s fontosnak tartjuk, hogy a gyülekezetünkön belül is ismertté váljon. Mivel 2008 a Biblia Éve, és mivel sokan felvetették már, hogy ez csak egy esztendőre szóló kampány, indokoltnak és jónak tartjuk, ha úgy igyekezünk majd a kampányt pozitív módon megfordítani, ha Bibliát ajándékozunk szeretteinknek vagy barátainknak azzal a kedves és nem toladó megjegyzéssel, hogy ezt a szent könyvet nemcsak az idén kell és lehet olvasni, hanem a következő években is. Bárkinek vehe-

tünk Bibliát, de szeretettel azt javasoljuk, hogy a Bibliát nem ismerő, templomba nem járó családtagjainknak, barátainknak, ismerőseinknek vegyünk végre egy igazán értékes ajándékot névnapra, születésnapra vagy éppen karácsonyra! Az ajándékozás az öröm mellett mindig gondot is jelent, ugyanakkor annyi értéktelen vagy szükségtelen ajándékkal lepik meg egymást az emberek, hogy számunkra egyértelműnek tűnik: a Biblia Éve alkalmat teremthet végre egy „életmentő” ajándék átadására is.

Csata a lelkiismerettel

Tömörkény István, ceglédi születésű (1866–1917), de szegedi magyar író, újságíró, néprajzkutató, régész, múzeum- és könyvtárigazgató nagyon jól ismerte a lelkiismeret tényét, egyszerű, de nagyszerű írói eszközökkel ábrázolta azt a „Csata a katonával” című novellájában. A novella János gazdáról szól, aki bement a városba érdeklődni a piaci árak után, s néhány apró tárgyat vásárolni. Miután még az adóhivatali tartozásának egy részét is rendezte, vásárolni indult, s ennek teljesítése után eszébe ötlött, hogy a gyerekek is vinni kellene valami fűzetfélét, hogy „inkább abba irkáljon, mint a ház falára.” Fizetéskor leejtette a pénztárcáját, komótosan lehajolt érte, s ekkor látta meg, hogy egy fából faragott fakatona fekszik a földön, az árusítóasztal lába alá szorulva. A fakatona feke is szalutált, színes volt, János gazdának nagyon megtetszett, s eszébe jutott, hogy „ez a katonababa igen jó lesz a gyerekeknek.” A megoldás? Ellopta. A suba nagy zsebébe belecsúsztatva lopta el. S utána az elégedettség érzése lett úrrá rajta. „Az utcán kedvel rázta bele magát a subába.”

Hanem otthon kezdődött a baj. A gyerekek vásárolt noteszt az asztalra teszi gazduram, s mellé fektetné a szalutáló fakatonát, de lám, az nem akar feküdni, „hanem áll és fölemelve tartja a kezét”. János mindent elkövet, hogy lefektesse a katonát, de akármit tesz, amikor markos kezével elengedi, a katona „újra fölugrik, előbb hajlong jobbra-balra, mintha igen mérges lenne, azután megáll keményen, éppen neki szemközt fordulva.” Vízbe is fojtaná, de a katona csak felkel és szalutál. Végül a gazda annyira dühös lesz, hogy kидobja az ablakon, ki a télbe, hóba, de a katona ott áll egy kis hentergés után „egy hókupac tetején, hajlong, integet, emeli a kezét, és erős szemrehányás van a tekintetében: – Loptál, loptál, loptál...” János az ablaknál rémülten áll, amikor meglátja a fiát hazafelé jönni. A fia észreveszi a fakatonát, és örömmel veszi kezébe a talált tárgyat. Az apa kiabálna, ha a félelem meg nem bénítaná, hogy be ne hozza azt: „Be ne hozd! Ide ne hozd! Most vívtam vele éppen...”

S a novella így fejeződik be: „A fiú nem érti. A kis ember szemei szeretettel nézik a még kisebb embert, s kacagva kiált:

– Nézze kend, ólom van az aljában. Ha lefektetöm, fölugrik. Nézze kend már!

Jánosról lefoszlik most a zsibadtságra, rémület, s benső indulatai elcsöndesülnek.

– Ó! – sóhajtja megkönnyebbülten. – Ólom van benne.

Aztán röstelkedve mozog, okát adandó az eddigi violenciának:

– Azt hittem: lélok.”

Mi a lelkiismeret? A Kr. előtt ötvenegynéhány évvel élt Ciceró „nagyon súlyos lelki tehernek” tartotta a lelkiismeretet. A 18. században élt, genfi születésű Jean-Jacques Rousseau filozófus pedig egyenesen „az ördög találmányának” nevezte. Ismerve a neves filozófus gyermekeihez való viszonyát (egyet sem vállalt fel), valószínűleg meg is lehetett az oka a lelkiismeret-furdalásra és keserves teherként hordozhatta a rossz lelkiismeretből fakadó álmait is.

Mit felelnék erre a kérdésre: mi a lelkiismeret? Az emberi vagy embertelen történelem és politika mai időszakában sokaknak az a rossz érzése van, hogy az emberek egy részéből kihalt a lelkiismeret. Egy olyan országban élve, ahol a lopást valaki nem is olyan régen „megelőzhető bűnözésként” mentegette, vagy ahol utcán bocsánatkérés helyett pofozkodó, káromkodó embereket lehet látni, ahol terhes anyák vadul szívják a büdös cigit, ahol magas beosztású és csalással megválasztott vezetők privatizáció címén lopják össze milliós, milliárdos vagyonukat, ahol a hazudozást mentegetik egyesek, sőt a hazugságot igaz beszédként dicsérik... nos, egy ilyen országban az az ember érzés, hogy tényleg nincs lelkiismeret. És még sajnálatos módon sorolható a negatív jelenségek tömege: ha valaki betartja a KRESZ-t, hülyének nézik és dudálnak rá, fejre mutogatva integetnek neki. Sikk a házastárs megcsalása. Rengeteg apa otthona helyett kocsmába viszi a kis fizetését vagy a segélyt. Alkoholizmus miatt májzsugoros országban élünk. A hazugságot lelkiismeretlenül elnevezték csúsztatásnak vagy diplomáciának. Hazai állapotaink részletesen ecsetelhetőek. Mindezt látva, megkísérelt az embert a szörnyű feltételezés, hogy az emberekből kihalt a lelkiismeret.

Vigaszunk? Egyetlen vigaszunk az, hogy a lélektan tudományának képviselői egybehangozva állítják: a lelkiismeret nem tud kihalni az emberből, mert az emberi léleknek egy olyan szerves része, tartalma, amit egy időre (akár hosszabbra is), el lehet nyomni vagy fojtani, de az előbb vagy utóbb – egy különös pillanatban – ellenállhatatlan erővel mégis előtör, és személyes ítélőszék elé állítja az embert, a felébredt lelkiismeret tulajdonosát. E. Brunner német evangélikus teológus

azt a képet alkalmazta a lelkiismeret ilusztrációjára, hogy az olyan, mint a pince mélyére zárt kutya: a legváratlanabb pillanatban képes felugatni. Így a tudósok és értelmesen gondolkodók szerint mégis van mindenkinek lelkiismerete, csak az istenhit háttérbe szorítása mellett azt is igyekeztek háttérbe szorítani. De egyszer csak felébred a lelkiismeret, és akkor nagyon kínos helyzetbe kerül az ember, gyötrelmei súlyosak lesznek. Lehet, hogy valakinek csak a halálos ágyán ébred fel a lelkiismerete, s ezért vív olyan keservesen nagy csatát szíve utolsó dobbanása előtt. Bekövetkezhet ez korábban is, s ezt nevezhetjük kegyelmi állapotnak! A lelkiismeret-furdalást azért nevezhetjük kegyelmi állapotnak, mert ezt indíthat Isten színe előtt a bűnbánatra, mert felébredhet az emberben a vágy a bűnbocsánat és a lelki megtisztulás után. S ekkor már – hacsak teljesen meg nem vakult az ember – Krisztus keresztségéhez menekülhet. De talán nincs is végleges megvakulás, hanem megadatik az ember számára, hogy a „keresztfához megyek, mert máshol nem lelhetek nyugodalmat lelkemnek”. S bizony áldott csoda, amikor könnyárban leborulunk, és egyszer csak meghallhatjuk Jézus újjáteremtő szavát: „Megbocsáttattak a te bűneid.” (Mt 9,1kk, Lk, 7,36kk)

RIBÁR JÁNOS

Kérjük Harangszó újságunk

anyagi támogatását Kedves Olvasók! Amikor kérdezem, „szóval” mindenki lelkesen támogatja a Harangszó gyülekezeti újságunkat, de amikor az idej, a kiadást támogató adományok összegét nézzük, akkor jelentős visszaesést tapasztalhatunk. Ez persze összefügghet a tartalomnak az olvasók által megkérdőjelezhető színvonalával, de még inkább a romló életszínvonallal, mert elsősorban a mindennapi megélhetést kell biztosítani. Vagy azzal is összefügghet, hogy egyre kevesebb az érdeklődő a nyomtatott sajtó iránt, mert internetes honlapok és blogok elviszik az olvasókat. Régebbi döntés, hogy ha az adományok jelentős mértékben nem fedezik a megjelenést, akkor levonjuk a konzekvenciát és megszüntetjük a lapot. Persze egy egyszerűsített körlevél formájában a híreket, gyülekezeti eseményeket akkor is igyekszünk majd közzé tenni.

A lelkiismeretről

A lelkiismeret szó remekül kifejezi azt, hogy tudatunknál jóval mélyebb és több teljes lelkünk világa. Amikor bánt bennünket egy helytelen tett vagy szó, akkor *furdal a lelkiismeret* – szoktuk mondani –, azaz elő akar törni belőlünk az, amit el próbálunk fojtani kevélységünk, gyávaságunk vagy éppen önteltségünk miatt. A *lelkiismeret* a lelkünk ismeretét jelenti: tudjuk, mi a jó és mi nem az, bárminemű külső magyarázatot adjunk is a nagyvilágnak, s önmagunk számára cselekedeteinkről, szavainkról.

Saját magunkat mérgezni önámítással éppolyan hibás, mint más előtt bizonyítani vélt igazunkat. Az elítélt saját cellájának magányában hiába ismételteti, hogy *ártatlan vagyok, ártatlan vagyok*, attól még a tudattalanja nem fogja elhinni ezt.

Tudatunk, *egónk* becsapható, de lelkünk mély világa megvezethetetlen. Amikor Isten önmagából szikrát adott minden egyes embernek, ezt az igaz érzéket nyújtotta mindenki számára. Mi döntjük el, hogy lelkünket akarjuk-e ismerni vagy sem, jóban akarunk-e maradni azzal – gyermekhez foghatóan – vagy eltávolítjuk egymástól a kettőt, s így két világban élünk. Az a török kamionsofőr, aki egy anekdota szerint nyugat felé fordulva megcsúgta keresztény barátjának, hogy ő is szokott sört inni, de csak a gépkocsi ülése alatt, nehogy Allah meglássa, valószínűleg nem hitű muzulmán.

Ugyanakkor bármilyen más esetben vajon mikor tör elő belőlünk a lelkiismeret, s legfőképpen hogyan? Ahogyan nyelvünk is kifejezi, a *lelkiismeret furdal* – sohasem egy erőteljes, támadó érzés. Jóval inkább egy halk, de annál erősebb hang, amely újra és újra előbújik belőlünk, bármennyire is igyekszünk elnyomni, lekiabálni, elhessegetni. Nem üt, nem rúg, nem harap, hanem csak fúr: fúrja az egészségesnek és teljesnek hitt emberi magyarázatok sokaságát, melyeket nem merünk *megbontani* az igazság előtt.

Sokan csupán akkor engednek lelkiismeretük követeléseinek, mikor szorult, nehéz helyzetbe kerültek: betegség, szegénység, félelem kell megannyi öntelt embernek, hogy kibéküljön önmagával. Némelyek pedig már csupán a halálos ágyukon fedik fel lelkük sötét zugait.

Az irodalomban a szerelem, hazaszeretet mellett a lelkiismeret marcangoló valósága ihletett meg számos költőt, író. Arany „Ágnes asszony” című balladájában a főhős a ruha állandó mosásával igyekszik önmagáról is lemosni gyilkossága szörnyűségét. Dosztojevskij „Bűn és bűnhődés”-ében Raszkolnyikov rációval igyekszik emberölését igazolni, de a lelkiismerete elől képtelen menekülni. A témában írók sorát hosszan lehetne folytatni...

A Bibliában az Istennel való kapcsolat alapjaként a tiszta lelkiismeret jelenik

meg. A szóval csak az Újszövetségben találkozhatunk, ott öt helyen. Az evangélisták közül egyedül János említi, mégpedig a házasságtörő asszony történetében. „Azok pedig ezt hallván és a lelkiismeret által vádoltatván, egymásután kimenének a vénektől kezdve mind az utolsóig; és egyedül Jézus maradt vala és az asszony a közepén állva.” [Jn 8,9] Érdekes módon a német fordításban nem szerepel a *lelkiismeret* német megfelelője. Pál apostol többször is használja a szót akkor, mikor a zsidó szokások másodlagosságára hívja fel a figyelmet. Nem az a fontos, hogy mi tisztátalan a régi törvények szerint és mi nem az (1Kor 10,25 és 27). Ami pedig már valóban az Isten–ember kapcsolat milyenségéről szól, az egy Péter levelében megjelenő vers: „A mi minket is megtart most képmás gyanánt, mint kereszttség, a mi nem a test szenyjének lemosása, hanem jó lelkiismeret keresése Isten iránt, a Jézus Krisztus feltámadása által.” [1Pt 3,21]

„Meg ne keményítsétek szíveiteket” – mondta Keresztelő János is. Ez annyit jelent: hallgassatok a lelkiismeret szavára. Ez mindig is nehéz dolog volt, de most különösen, mikor a dübörgő, vad, zajos és egymást tipró világban a lelkiismeret halk hangját senki nem akarja meghallani.

HÉJJA MÁRK
12/6

I. Orosházi Gitártábor

„Dicsérjétek az Urat! Dicsérjétek dobbal és táncsal, dicsérjétek fuvolával és gitárral!” [Zsolt 150,4]

Az Orosházi Evangélikus Gyülekezet első alkalommal hirdeti meg gitártáborát. Helyszíne az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium. Időtartama: 2008. július 28-ától augusztus 3-áig. Táborzáró koncert: 2008. augusztus 3-án, 18 órakor, az evangélikus templomban lesz.

Az egyhetes tábor idejére közös ebédet, zenei és eseménydús programot biztosítunk. A táborban mindenkinek lesz lehetősége zenei műveltségében továbblépni. A résztvevők kizárólag akusztikus gitáron játszanak a hét folyamán. A tábor kezdők, újrakezdők, középfeladók számára hirdetjük.

A táborba 12 év felettiek várunk! Nem hátrány a saját hangszer és természetesen a kottaolvasási ismeret sem! A gitárórakon kívül lesz szolféz (a hangszeres játék elsajátításához szükséges alapismeretek), ritmus-hangszerek oktatása, kamaraének, ezen kívül lelki táplálék, játékok, beszélgetések.

A mindennapokhoz természetesen hozzátartoznak majd az áhítatok is: reggel és este a szervezők lelki eledelről is gondoskodnak. Táborvezetők: Deák Gabriella és Csehi József. Lelki vezető: Deák László. A táborra történő jelentkezés határideje: 2008. június 14. Jelentkezési lap kérhető a Lelkeszi Hivatalban (Thék E. u. 2.) Csehi Józsefnél és az iskola titkárságán.

Horémusz Pálra és Brósz Jánosra emlékezünk

*Emlékező Keresztyén Gyülekezet!
Kedves Vendégek!*

A lkalmanként meg kell állnunk ünnepelni és emlékezni. Emlékezni a városalapítókra, akiknek példájából hitet és erőt meríthetünk ma is.

Tavaszi volt akkor is, 1744-ben – pontosan 264 éve – a sorsdöntő elhatározások ideje. A Tolna vármegyei Zombárol elüldözött evangélikusokat várta az orosházi pusztán, ahol Harruckern báró szabad vallásgyakorlatot és adómentességet ígért nekik. Mert a számkivetetteket evangélikus hitük tartotta össze. Pontos meghatározható napon, 1744. április 24-én, Szent György napján, Dénes Sándor tanító vezetésével alapították meg Orosházát és a helyi evangélikus egyházközséget is.

Orosháza város önkormányzata 1994-ben, a település életre hívásának 250. évfordulóján, Szervátiusz Tibor szobrászművésszel elkészíttette a Táncsics Gimnázium előtti történelmi emlékparkot. Egyházközségünk presbitériuma pedig már előtte úgy határozott, hogy emlékoszlopot emel a városalapítók tiszteletére, majd 1995 áprilisától kezdődően minden volt orosházi lelkésznek és egy jeles tanítónak állítunk emlékkövet. Ezzel fejezzük ki az utókor háláját település- és egyházépítő munkájuk iránt. Mai ünnepségünkön a 27. emlékkövet Horémusz Pál lelkész, a 28.-at Brósz János tanító emlékére helyezük el egyháztörténelmi emlékparkunkban.

1957 tavaszán történetem: első gimnazista voltam, fél esztendővel a legázolt forradalom után. Az egyházközséghez is érkezett a nyugati segélyszállítmányokból, ruhákból, élelmiszerekből, gyógyszerekből. A szemközti parókián laktunk, édesapám itt volt lelkész. Egyik délután azt mondta: – Fiam, vidd át ide az emeletes egyházi épületbe Horémusz Pali bácsiékhöz ezt az ajándékot. S a kezembe nyomott egy talán 5 kilós, pléhdobozba préselt húskonzervet, amelyre hibás magyarsággal ezt nyomtatták: „AZ AMERIKAI NÉP ADOMANYÁ”. Mái emlékszem, így volt leírva. Ezzel a dobozzal megjelentem a Győry Vilmos tér 1. szám alatti lakásban. Felesége nyitott ajtót, belül egy hintaszékben, régi pokróccal betakarva ült Pali bácsi. Bemutatkoztam, átadtam a konzervet, illemtudóan válaszoltam néhány szokványos kérdésére, majd pár perc után elbúcsúztam. Először és

utoljára beszélgettem vele, fél év múlva meghalt.

Horémusz Pál 1884. december 15-én született a szomszédos Hódmezővásárhelyen. Édesapja, Horémusz István iparos volt, édesanyja Franciszti Eszter. Az elemi iskola elvégzése után a jó hírű helyi gimnáziumba adták, ahol nagybátyja, a nevét magyarosító tudós, Halmi János volt az egyik legtehtényesebb tanár. 1903-ban tett érettségi vizsgát, majd Pozsonyba, az Evangélikus Teológiai Akadémiára ment. Olyan nagyszerű tanárai voltak, mint Raffay Sándor, a későbbi püspök, Masznyik Endre, Kovács Sándor, Trsztyénszky Ferenc, Hornyánszky Aladár. Teológustársai közé tartozott a költő Gyóni (Áchim) Géza, a pusztaföldvári származású Szimonidesz Lajos, a majdani táborigazgató püspök.

1907-ben szentelték lelkésszé, azonnal Orosházára küldte ki Scholtz Gusztáv püspök, mégpedig Kovács Andor mellé, segédlelkésznek. Itt szolgált még Veres József esperes és harmadik lelkési státuszban Okályi G. Adolf. A törekvő segédlelkészre felfigyelt a Torontál vármegyében fekvő nagyszentmiklósi gyülekezet és megválasztották parókusnak. Ott nagy kedvvel látott munkához, hívei megszerették, szíve azonban visszahúzta Orosházára. Mikor Okályi G. Adolfot a pozsonyi gyülekezetbe hívták, Horémusz Pál megpályázta a megüresedett állást. 1911. március 5-én megválasztották hitoktató lelkésznek, április 2-án foglalta el szolgálati helyét. Kezdetben a polgári fiú- és lányiskolában, valamint az iparostanonc-iskolában végezte a hitoktatást. Feladatai közé tartozott a külterületi hívek gondozása is, az istentiszteleteket a tanyai iskolákban tartotta. Szerette munkáját, hivatástudata erősödött. Úgy érezte, megállapodott, így családot alapított. Feleségül vette az általa tisztelt evangélikus tanító, Brósz János lányát, Rozáliát. Judit nevű lányuk született.

A helyi feladatok ellátása mellett már kezdetben szerepet vállalt a békési egyházmege munkájában is. A Szabályrendeleti Bizottságban találtak meg nevét a szarvasi Benka Gyuláé, a kondorosi Keviczky Lászlóé és a tótkomlósi Gajdác Pálé mellett. A 62 éves korában elhunyt hatalmas munkabírású esperes-lelkész, Veres József halála után több belterületi szolgálatot végezhetett, jobban bekapcsolódott Orosháza közéletébe is. 1916-ban Kálmán Rezsőt választották Veres József

helyére, a felvégi parókiára, ő pedig kérte, hogy központi lelkész elnevezésű státusza legyen.

Közben az első világháború mind tragikusabb méreteket öltött, a végeredményt láthatjuk templomunk négy márványtábláján. Egyik szószólója volt a Szőlőbe tervezett Luther-templom felépítésének, vezetésével létrehozták a Vasárnapi Iskolát, ahol hétről hétre szép gyülekezet előtt taníthatta a hit igazságait. Kiseb vallásos színdarabokat, jeleneteket írt tanítványai számára, amit házi ünnepélyeken adtak elő. Pályája azonban nem volt mentes az ellentmondásoktól sem. Jó szándékú, szolgálatra mindig kész, szociálisan érzékeny, de talán kicsit hiszékeny volt. Élénken figyelte a helyi politikát, az őszirózsás forradalmat, a kommün eseményeit. A történelem aztán nem bánt vele kesztyűs kézzel. A proletárdiktatúra bukása után a románok Bukarestbe vitték, ahonnan csak 1920 márciusában engedték haza. Állását elveszítette. A Károlyi kormány volt földművelésügyi államtitkára, az orosházi Csizmadia Sándor mellé állt, a Magyarországi Munkáspárt országos alelnöke lett, újságot szerkesztett, vezércikkeket írt. Újszabadkán még országgyűlési képviselőséggel is próbálkozott, sikertelenül.

1921 szeptemberében a bányakerületi püspökség Horémusz Pált állásvesztésre ítélte. Ezután fellebbezésekkel, tárgyalásokkal, bizonytalanságokkal, megélhetési gondokkal teli hónapok következtek számára. Végül 1922 márciusában nyerte vissza orosházi evangélikus lelkési állását. Többek részéről gyanakvás fogadta, de ő elszánt volt és bizonyítani akart.

Akkortájt alakult meg Rákóczi-telep. Sokan voltak az új telepesek között, akik a társadalom periferiájára szorultak: szegények, rongyosak, éhesek és csüggedtek voltak. Horémusz Pál az együttérzés mellett tenni is akart értük. Egy újságcikkben azt olvashatjuk róla: *„minden lehető elkövet, hogy segítségükre legyen. Ismerősei, jó barátai körében összeszedi az elhasznált ruhadarabokat, lukas cipőket, s hol egyik, hol másik iparos vállalkozik egy-egy pár cipő vagy csizma megjavítására vagy ruha megfoltozására”. Vezetésével Rákóczi-telepen napközis otthont hoztak létre, ahol Nagy Gyula pályakezdő tanítót, a majdani neves néprajzkutató-múzeumigazgatót alkalmazta az egyházközség, s mint egy jelentés írja: „a legszegényebbek, akiknek még kenyérrre sem telik, ott kapnak ebédet is”.*

Aztán Kovács Andor esperes mellett, Kálmán Rezsővel, majd Fürst Ervinnel felváltva töltötte be az igazgatólelkészi állást. Isten igéjének értő megszólaltatójává vált. Egyéb munkáinak is nyoma maradt. Három hónapos háztartási és továbbképző tanfolyamokat szervezett az egyházközség fiatal lányai számára, irányította a Raffay püspök által kezdeményezett Jóléti Egyesület orosházi működését.

Az 1927 májusában elindult *Orosházi Evangélikusok Lapja* című, havonta általában 8 oldalon kiadott újságban kezdettől fogva írta az *Evangélikus Kis Tükör* című rovatot. Ez 1933 februárjában megszűnt. Ennek folytatásaként 1934 májusától 1936 októberéig látott napvilágot az *Orosházi Evangélikus Élet* című lap, melynek egyik szerkesztője és szellemi irányítója.

1934-ben életre hívták az Orosházi Gimnáziumbarátok Egyesületét, amelynek egyik díszelnökévé választották. Amikor 1937-ben felgyorsultak a tárgyalások az Orosházi Evangélikus Gimnázium megalapításáról, ő volt az igazgatólelkész. Az induló evangélikus gimnázium érdekében több ízben tárgyalt dr. Raffay Sándor püspök, dr. Sztranyavszky Sándor felügyelő, Csizmadia András országgyűlési képviselő és Kovács Andor esperes társaságában Hóman Bálint valóság- és közoktatásügyi miniszterrel.

Bekerült a helyi képviselő-testületbe, az orosházi Hitelszövetkezet elnöke, a békési evangélikus egyházmegye törvényes bírája lett.

Kovács Andor 1946-ban bekövetkezett halála után Fürst Ervinnel ketten végezték a lelkészi szolgálatot, majd 1948-tól Gyöngyösi Vilmos, 1952-től Arany József volt lelkésztársa, Gyurán György pedig mint állami hitoktató évtizedekig szolgált mellette.

1953-ban ment nyugdíjba, 1957. november 15-én fejezte be földi pályafutását: az alvégi temetőben nyugszik.

A 28. kő **Brósz János** tanító emlékét őrzi ezután. Molnár Imre tanítótársát idézem: „*Brósz János vérbeli tanító volt. Nemzedékek kerültek ki iskolájából, akik mindannyian a legnagyobb hálával és tisztelettel gondolnak a hazaszeretettől és evangélikus öntudattól izzó egyéniségére*”. Ez a két mondat sokat elárul róla.

Jómagam az 1960–70-es években, vasárnapi ebédek után, sokat beszélgettem egyházi ügyekről Tóth Laci bácsival, feleségem nagyapjával, aki 1922-től volt gyülekezetünk tanítója. Véleménye szerint Brósz János rendkívüli tekintélynek örvendő, igazi pedagógus volt.

Pályakezdekként a felvidéki Szepes vármegyéből érkezett Orosházára. Innen aztán élete végéig nem is távozott el, itt talált végleges otthonra. Késmárkon szü-

letett 1864. augusztus 14-én, Brósz János és Purcz Anna szülők gyermekeként. Az algimnáziumot Késmárkon és Miskolcon végezte, tanítói oklevelét 1884-ben nyerte el az iglói állami tanítóképző intézetben. A tanítói mesterséget kitűnően elsajátította, személyisége pedig alkalmas volt arra, hogy hatékonyan oldja meg oktató-nevelő munkáját.

Orosházára érkeve az öreg Gólián Mihály (ő még 1806-ban született!) mellett foglalta el tanítói állását, majd 1887-től a Szőlőközi evangélikus iskolában véglegesítették. Mint leírták, innen járt be az inasiskolába. A kamaszok kezdetben nemigen respektálták, azonban hamar megtapasztalhatták, hogy a kis testben nagy tudással párosult, erélyes lélek lakik. Szigorú fegyelmet tartott az osztályokban, többször kellett rendet teremtenie a csatározó inasok között.

1892-ben megválasztották a Kettősánc téri evangélikus iskola tanítójának, itt az 1. és 2. vegyes osztályt tanította. Igyekezett minél többet, minél jobbat nyújtani tanítványainak, akik sokan voltak. Az 1900–1901-es tanévben például 126 gyerek járt hozzá. Igyekezetének az lett az eredménye, hogy 1902-ben bekerült a központi evangélikus iskolába, ahol az 5–6. évfolyamos fiú- és leányosztályt tanította. Egyúttal megválasztották az orosházi evangélikus népiskolák igazgatójává. A központi iskola (Meszes-kisköz) adott helyet a Községi Gazdasági Ismétlő Iskolának is, melynek igazgatója évtizedekig Brósz János volt.

Aktivizálta magát a község közéletében is. Megbízták a Polgári Olvasókör alapszabályának kidolgozásával. Arról is találtunk feljegyzést, hogy 1906-ban mozgóképszínházat létesített, melyhez ő teremtette elő a pénzt. Bár 1908-ban igazgató-tanítói állásáról lemondott, ugyanakkor a Békés Megyei Általános Tanítóegyesület alelnöke a Tanítók Országos Bizottságába őt is delegálta Orosházáról. 1909-ben egy nagy újságcikkben azt írták róla, hogy az elmúlt negyedszázadban 3000 gyereket tanított.

Különböző tisztségeket viselt a községi takarékpénztárnál, a fogyasztási szövetkezetnél, belekóstolt a politikába is. Ez a Tanácsköztársaság ideje alatt történt. Ezért a lépéséért elbocsátották, de 1921-ben állásába visszahelyezték. Mint az indoklás írja, Brósz János „*tuðvalemőleg szerint minden mozgalomban vezető szerepet venni*.” Valóban szerett szerezni. Soha nem múlt el olyan tanítógyűlés, amelyen bátor felszólalásaival, talpraesett megjegyzéseivel és életre való indítványaival döntően közre ne működött volna. A gyűléseket követő közebédeken pedig fogta kalapját, elsőnek kiválasztotta a jelenlévők közül a legtekintélyesebb embert, megkezdte és személyesen lefolyo-

tatta a gyűjtést a Tanítók Háza javára. A pénzt természetesen be is fizette. Érdemeiért 1923-ban az Eötvös Alap dísztagjává, az Országos Tanítószövetség pedig igazgatósági tagjává választotta.

1927-ben még egyszer az orosházi evangélikus iskolák igazgatója lett. Egészségi állapotának rosszabbodása miatt 1928-ban I év betegszabadságot kért, 1929-ben beadta nyugdíjazási kérelmét. A kultuszminisztertől az a válasz érkezett, hogy 1929. szeptember 1-jétől nyugdíjat folyósítanak részére. Két héttel előtte, 1929. augusztus 16-án azonban meghalt. Éppen betöltötte 65. születésnapját. Felesége, három lánya, vejei, unokái mellett egész Orosháza társadalma gyászolta Brósz Jánost.

Egy igével fejezem be emlékköavató-beszédemet, amelyet Pál apostolnak a Rómaiakhoz írott levele 12. fejezetének 6–7. versében olvashatunk: „*Mert a nekünk adatott kegyelem szerint különböző ajándékaink vannak, eszerint szolgálunk is: ha prófétálás adatott, akkor a hit szabálya szerint prófétáljunk, ha valamilyen más szolgálat adatott, akkor abban a szolgálatban munkálkodjunk: a tanító a tanításban, a buzdító a buzdításban, az adakozó szerénységben, az előljáró igyekezettel, a könyörülő pedig jókedvvel.*” Horémusz Pál lelkész és Brósz János tanító a maga talentumával szolgált az orosházaiakat, az orosházi evangélikusokat. Áldott legyen emlékük!

(Elhangzott 2008. április 20-án.)

KOSZORÚS OSZKÁR

Iskolalelkész a határon A MEE

2005. évi VIII. Tv. 67 §. (6) bek. alapján 2006. szeptember 1-je óta egyházi (mind általános, mind gimnáziumi) iskoláinkban 300 fő felett kötelező iskolalelkész alkalmazása. Nekünk egyelőre megoldódik ez a problémánk (bár 2 esztendőn keresztül mulasztásban éltünk). Keresgélésünkre – püspöki segítséggel – 2008. augusztus 1-jétől nálunk is lesz iskolalelkész: Kopf András – augusztus 1-jéig bonyhádi másodlelkész – kezdi meg közöttünk ezt a nagyon szép, ugyanakkor egyáltalán nem könnyű szolgálatot. Püspöki megbízatása 1 esztendőre szól, de jó reménységgel vagyunk, hogy ennek leteltével ünnepélyes iktatásra is sor kerülhet majd. Imádságban hordozzuk az új iskolalelkész és szolgálatát közöttünk. (A kishír címe egyúttal egy rejtély, a helyes megfejtők jutalmat kapnak.)

Szeretettel hirdetem...

Evangélikus egyházközségünk 1851–1852. évi templomi hirdetéseiből

A szószekről rendre kihirdetett, s Torok Károly lelkipásztor (sz. 1813-ban, majd 1878 szeptemberében a mai napig megfejtethetlen módon eltűnt Budapesten) keze írásával ránk maradt vegyes hirdetőkönyvecske olvasása közben több mint másfél századot léphetünk vissza helységünk emlékezetében. A leírtakból már rég eltűntek a kötelesség és félelem bilincsei, s feloldódott az időben minden régi szorongás; ma már csak egyszerűen megmutatják akkori arcukat a dolgok.

A közérdekű tájékoztatásnak akkoriban kétféle módját alkalmazták, a helység előjárósága dobolás útján, az egyház pedig a templomban (a gyülekezeti alkalmaik elsőbbségét megőrizve), szószekről hirdette az istenadta népnek az éppen aktuális tudnivalókat: „Az úrnak asztala terítve van a lélekben jól elkészültek számára; a mindenható tegye őket az ő Szent fiának méltó vendégeivé.” A hirdetéseknek fontos és várt része volt az egyháztámogatók név szerinti felsorolása, akiknek többsége az idősebb korosztályból került ki. A mondas is azt tartotta, hogy „ha sír felé ballag az ember, rendszerint nagyon körülöleli a jószág.”

„Blaskó Pál szabó mester adott az egyháza 2 f. a' szegényeknek 30 kr-t.” Szabó Mihály ugyanennyit nyújtott az egyháznak és a szegényeknek. A már végtelenben tartózkodók közül való volt néhai jó emlékezetű öreg Madarász Márton keresztyén atyánkfia, aki az egyház részére 20 ft-ot, a szegények részére 2 f. 30 krajcárt hagyományozott testamentumában.

Az adományok nyilvános köszönete minden alkalommal így hangzott: „A mindenható jutalmazza meg a jó lelkű adakozóknak vallásos buzgóságából származott kegyes adományozásokat, az élőkre árássa gazdagon atyai áldását, a megholtak testét nyugtassa meg a földben, lelkének pedig adjon örök idvességet. A' szíves adakozók dicséretes példája pedig buzdítson többeket is kegyes adakozásra.”

1851-ben a gyülekezet, a szokásos alkalmon kívül, az alábbi esetekben hirdetett offertóriumot:

– „A rendkívüli áradások által a Körös vidékén megkárosodott embertársaink némi felsegélésére...”

– „A Virágvasárnapján leégett selmeczi kerületi főiskola felségítésére...”

– „A hadjárat alatt elpusztult Erdély honi Szász-Régen városbeli evangélikus egyház felségítésére...”

Ma már hihetetlennek tűnhet, de „fel-

sőbb parancsolat következtében” a lelkipásztorok kötelességében állt:

– a népet az akkor bevezetett „bélyegdíj” és „dohány egyedáruság monopólium” tárgyában felvilágosítani, s az új adónemek elfogadására hajlandóvá tenni.

– a megyei járásbeli orvos megbízásából a soron következő himlőoltás időpontját kihirdetni, egyben figyelmeztetni a szülőket, hogy „arra való kisdedeiket beoltassák”.

– a közigazgatási főszolgabíró hivatali közleményét ismertetni, melyben az állt, hogy minden „oskolába járható gyermekek és azok szüleiük nevei a napokban házankint összeírandók lévén.” Előre figyelmeztették a szülőket, hogy gyermekeiket még az összeírás előtt „oskolába küldeni siessenek, megmutatván ezáltal is, hogy mint evangélikus szülők, gyermekeik taníttatását szent kötelességüknek tartják.”

Elgondolkoztató (terhes) lelkészi kötelesség lehetett minden katolikus ünnep közeledtével „miheztartásra” inteni a híveket: „A' közelebb reánkjövő kedden Gyülmöcsoltó Boldogasszony napja leend melly katolikus atyánkfiainál ünnep lévén, figyelmeztetnek a hívek, hogy legfelsőbb parancsolatnál fogva azon napon minden zörgős és botránkoztató munkától tartózkodjanak, egyébiránt mezei foglalkozásaikat szabadon végezhetik.”

Belső ügynek tekinthetők viszont a református testvéreket érintő soros értesítések: „A sámsoni lelkipásztor úr jelenteti, hogy jövő vasárnapra isteni tisztelet tartás és úrvacsora kiszolgáltatása végett be fog jönni.”

Ugyancsak felsőbb rendeletre kellett – a marhadögvésznek újabb kiütése miatt – a szükséges rendszabályokat a szószekről ismertetni.

Ehhez képest üdítően hathatott a rosznyói „vászonzefehérítőné” megérkezésének híre, „aki a fehérített vásznakat meghozta, a fehéríteni valókat pedig elfogadja holnap délig. Szállva van Székács Jánosnál.”

Helységünk érdemes előjárósága is hirdetett a templomban: „közhírré tétette, hogy a délutáni isteni tisztelet után a helység-házánál még használva nem volt ágyneműek, matraczok, paplanok, vánkosok és lepedők fognak árverés útján eladni.” Szemenyei Józsefnek elhunyt élete párja után maradt „asszonyi ládabeli ruhaneműek” szintén eladattak az Öreg-soron, özv. Szemenyei Ádámné házában.

Sajátos korabeli közállapotokra utal,

hogy az elbitangolt jószágok hirdetése egyetlen alkalommal sem volt mellőzhető. Ludak, kacsák, pulykák, bárányok, malacok sokasága kóborolt egyik helyről a másikra: „Özv. Gabnai Mihályné házában a' Barcza-malom során harmadnap óta 3 bitang lúd van. Héjjas István udvarából a' Putrik során hétfőn egy papos fejű tarka lúd elveszett.”

Ami ennél megdöbbentőbb, nyilvánvalóan kellő szülői felügyelet híján, a kisgyermek hasonlóképp elkóboroltak, elvesztek: „Bor Jánosnál, Kis István olajmalma mellett ma déltől fogva egy kis harmadfél esztendő forma szőke eltévedt leányka van... Kovács Mihálynak örökből tartott 2 éves leánykája ma déltájban eltévedt: aki valamit tudna felőle, vezesse a kislányt Kovács Mihályhoz a' Bánki utzára... Baranyai Györgynek egy 3 esztendő kis szőke leánya ma reggel eltévedt, aki valamit tudna felőle, legyen szíves az aggodó szülőket minél előbb tudósítani a' Kígyó utzában saját házukban.”

Az elveszett holmik garmadáit szintén rendre hirdetésre kerültek: „Tegnap itt a templomban mintegy 1½ rőf piros pántlika találtatott; az illető tulajdonos jelentse magát nálam! [a lelkésznel]... A' pénzügyörök húshordó könyvecskéje tegnap Vitéz István házában a' mészárszélig elveszett, a' megtaláló legyen szíves azt hozzám beadni... Doroghi 'Sigmondné fia tegnap egy énekes könyvet elvesztett melybe Gyurkovics Katalin neve volt írva, aki a könyvet megtalálja, adja be hozzám! ... Bernáth János alamizsnás koldus tegnap délelőtt a Katonák utzája és a Teleki-kút körül a réz pecsétjét elvesztette, aki megtalálta volna, vigye a szegények házába.” 157 év előtt, az Istennek házában hangzott el az a bejelentés is, hogy a „helység házában egy kácsa van bitangban.”

Iskolareform anno 1852

„A Szarvason eddig fennállott esperességi főiskolánk, a kormánynak az oskolák újjáalakítását tárgyozó parancsolata szerint, mint főiskola ezen túl csak úgy maradhat meg, ha abban az esperesség 12 tehát a mostani ötön kívül még 7 oktatót tarthat.” Az iskola fenntartása érdekében az esperesség minden eszközt megpróbál. „E végre az önkéntes adakozás útját is megkísérteni jónak látta. Ezért ekllesiánk esküdtjei az esperességre ide küldött aláírású levelekkel a híveket házaikban megkeresni fogják, hogy ott szíves ajánlatokat feljegyezzék.”

Ez alkalommal figyelmeztettek minden párbért fizető önálló családtyát, hogy „a mostani isteni tisztelet után az asz-

Amerikában nem csak rossz van

Vallási vagy egyházi értelemben olyan elementáris erővel éltem át a rövidke – kéthetes – amerikai látogatásunkat tavaly nyáron, hogy minden szerkesztői kérés ellenére sem voltam képes beszámolni azokról az eseményekről. Belekezdtem az írásba és mindig félbehagytam, mert az élmény és a kifejezőképesség messze csatangoltak egymástól. Családi okok miatt Detroitban és Chicagóban jártunk, és a két hétbe két vasárnap fér bele.

Számomra több mint természetes, hogy a vasárnap megszentelendő, azaz alapvető lelki szükséglet istentiszteleten részt venni. Rettenetesen rosszul érzém magam, ha pusztán ostoba lustaságból vagy szinte megbocsáthatatlan felelőtlenségből nem jutnék el egy vasárnap vagy ünnepnap a templomba.

Így volt ez Chicagóban is. Már a szombat esti békés, kellemes séta alatt kíváncsi örömet éreztem, milyen is lesz egy olyan istentisztelet hangulata, ahol a nyelvet nem értem (amivel persze nem kellene dicsekedni). Másnap reggel házigazdánkhoz igazodva – presbiteriánus – igyekeztünk az impozáns, európai stílusúra emlékeztető templomba. Az égbe szökő, karcsú tornyú templomhoz közelítve meglepett az „emberáradat”. Mindenki Isten háza felé tartott. Nagyon sokan.

Az ajtón belül, egy terjedelmes térben a sűrűn befelé áramló, jól öltözött emberek között még elegánsabb, sötétszürke öltönyös férfi pattant hozzám. Azt megértettem, hogy szívélyesen köszönt abból az alkalomból, hogy most először vagyok a templomukban. A meglepetéstől annyit tudtam mondani, hogy németül beszélő vagyok és turista. Kezet fogott velem és

udvariasan, kedvesen beljebb kísért. Megköszönve a fogadtatást leültünk a családdal az egyik padba. Előttünk már végig telt padok voltak, és mögöttünk is percek alatt megteltek a sorok, két karzatról felettünk ugyancsak fejek hajoltak ki.

Ablakrezegetően felcsendült az ének, tempója remek, dallama lelkesítő volt; hatalmasan zengett, mint amikor tényleg egy hatalmas tömeg szívből énekel, mert tudja az éneket. Könny szökött a szemembe, hogy így is lehet énekelni, ilyen fenségesen lehet zengeni, s gyönyörű látvány volt, ahogy mindenki énekel – szívvel, lélekkel, hangosan, átszellemülten. A családon belüli tolmácsok (anyanyelv) biztosították az istentisztelet menetrendjének követését. Persze az igehirdetés szinkronfordítása már nem volt lehetséges, nem akartunk senkit sem zavarni, de azért azt megfigyelhettük, hogy a hatalmas létszámú chicagói presbiteriánus gyülekezet az igehirdetés alatt is él. Azon az augusztusi vasárnapon vendég igehirdető állt a szószéken. Arra lettem figyelmes, hogy az élénken figyelő gyülekezet hol halkán kuncog, hol hangosan, vidáman felnevet. A kellemes nevetés végigördült az egész templomra, bár nem tudtam, hogy min nevetnek, de a hangulat engem is magával sodort.

Ünnepeltük az úrvacsora szentségét is. Egy ideig fel sem tudtam fogni, hogy ezt a hatalmas gyülekezetet miképpen lehetséges „kiszolgálni”, de annak is gördülékeny megoldása volt. Négy padsoronként elegáns egyenruhába öltözött szolgálattevők tálcán hozták a kiskelyheket és a Krisztus testét jelképező falatkákat, a speciális, erre az alkalomra készített „ostyát”. A kiskehelynek minden padban megvolt a használat utáni helye. Sok száz vagy talán ezernél is jóval több résztvevő kb. 15 perc alatt úrvacsorázott ebben a nagy közösségben.

A padban, térdem felett, egy kis vályúra emlékeztető tartóhely volt, amelyben Bibliák és énekeskönyvek váltogatták egymást, és kb. méterenként jegyzetfüzet ceruzával volt található, illetve egy formanyomtatvány az esetleges gyülekezeti bejelentkezésre. Ismeretlen, amerikai padszomszédom felhívta a figyelmemet erre a jegyzetfüzetre, mert látta, hogy „idegen” vagyok, s amikor megtudta a valóságot, kedvesen mosolygott.

Istentisztelet után a kávézás és a sütemény meg sem lepott. Meglepett azonban az a hatalmas tömeg a templom alagsorában, de minden ment olajozottan, flottul. Többen felfedezték az „idegeneket”, és

azonnal megszólítottak bennünket. Amikor megtudták, kik vagyunk, örömmel integettek, kezet fogtak. Ez volt Chicagóban.

A családban, ahol családi okok miatt vendégek voltunk, egyszerűen természetes az étkezés előtti és utáni imádság, a bibliaalvasás, a családi áhítat. Nem lelkes családban vendégei voltunk: az édesapa borász és adószakértő, az édesanya pedagógus végzettséggel az otthonot teremt meg a házban foglalkozó létszámú család számára, mert a három gyermek közül ketten „kirepültek”, egyikőjük éppen Budapestre.

Találkoztunk a keresztyénséggel. Vasárnap a templomban a figyelmes, nyitott, befogadó lelkiületével, a családban pedig a hétköznapival, amely életformát jelent az általunk megismert emberek, családtagok számára.

Két hét után hazajöttünk. Természetesen. Nemcsak azért, mert a követségi, egyébként evangélikus konzulnak megígértük. Hazajöttünk és én szomorúan szembesültem lélektelen és lelketlen honi világunkkal. Persze itt vagyunk hon. Itt, ahol üresek a templomok és ennek következtében a szívek. Mert kísértet járta be a Kárpát-medencét. Európát nem nagyon sikerült bejárnia, de sajnos a Kárpát-medencét igen. Itt körbejárt a kommunizmus kísértete, s pusztulást, halált hagyott maga után.

Sokszor eszembe jut Ezékiel próféta könyvének „csontos” története. A próféta látta, hogy nagyon sok csont volt a völgyben, amelyek a halált, a kihalást jelképezték. A lelki halált is. A csontok reménytelen halmaza elborzasztja a lelki embert ezen a vidéken is. Találós kérdést tesz fel az Úr: életre kelnek-e a csontok? A tagadó „nem” szócskát nem mondhatja a próféta Isten előtt, „igen”-t pedig emberi látása nem enged mondani. Így a válasz: Uram, te tudod. S az Úr parancsára Ezékiel hirdetni kezdi, hogy még a száraz csontoknak is van feltámadásuk, ha Isten akarja.

Hiszem, hogy egyszer majd Isten ezen a vidéken is akarja, hogy feltámadjunk a lelki halálból.

RIBÁR JÁNOS

☞ *szonyi rend és az ifjúság eltávozásával presbyter választás végett bennmaradni szíveskedjenek.*

A történések idején hazánk az önkényuralom, vagy ahogyan orosházi eleink szájából hangzott: „önkéntes hatalom” alatti időszakát éli. A korabeli templomi vegyes hirdetések közül mustrának is kevés, amit szemelgettünk. Ma már ezek a maguk idejében fontossággal bíró közlendők igencsak idegenül hatnának templomi felolvasásban. Ezért hálát adhatunk a Mindenhatónak, hogy a gyülekezet levéltárában fennmaradt hirdetőkönyvet is szellemi poggyászként tudhatjuk.

VERASZTÓ ANTAL

„Betérés”

Érdekes beszámolót kaptunk a kanadai Vancouverből, ahol egy eredetileg katolikus férfitestvérünkől evangélikus hitű keresztyén lett. Az ő ünnepélyes gyülekezeti felvételéről szólnak az alábbi sorok:

„Folyt az istentisztelet és a prédikáció után az úrvacsorai rész előtt mindhárom új tag és azok »szponzorai« kimentek az oltár elé. Félkörben a gyülekezet felé fordulva álltunk. Először a szponzorok szóltak, hogy íme, itt van (név) testvérünk, aki kész nyilvánosan megerősíteni hitét. Ezután a liturgiai hivatalos lutheránussá válás következett. Az újak ezután letérdeltek az oltárhoz, mi, a szponzorok pedig a jobb kezünket a jobb vállukra tettük (mindhárman a saját »emberünk« mögött álltunk.) Ott a lelkész nő megáldotta mindegyikőjüket külön-külön. Ezután visszamentünk az eredeti helyünkre és következett a gyülekezet egyik tagjának a köszöntése, aki jelképesen befogadta az újakat.” (A lelkész nő egyenként bemutatta az újonnan befogadottakat a gyülekezetnek, s elmondta azt is, hogy ki honnan érkezett. Az idézett sorok írója teológiai végzettséggel rendelkezve evangélikus, a többiek, akik ünnepélyes felvételüket átélték, katolikus hátterűek voltak.)

A lelkész nő „engem állva áldott meg és megint egy gyülekezeti tag köszöntött. Ezután visszaültünk a helyünkre. A szerzetési ígék után az úrvacsoraosztásra került sor, először az újak és azok családjai vettek úrvacsorát, majd pedig az új tagok (ezek között én nem voltam) voltak a segítők az úrvacsoraosztásban. A lelkész nő és egy régi gyülekezeti tag adta a kenyeret, az újak pedig nyújtották a kiskelyhet a jobb és a bal oldalon. Volt közös kelyhet tartó is. Férjem a nagy közös kelyhet tartotta. Ő adta nekem a bort, azaz adott nekem úrvacsorát. Ezen a ponton elkezdtem sírni. Kaptam kiskeresztet is a homlokomra.

Az istentisztelet után a lenti teremben a minden vasárnapon szokásos közös kávézásra mentünk az egész gyülekezettel. Óriási, szép terem. Egy hatalmas tortát kaptunk csodálatosan kidiszítva a felirattal: Köszöntjük új tagjainkat, s a nevek a tortán feltüntetve csokiírással. Mindenkinek jutott belőle.”

(A beszámolót Jankó Katalin küldte, ebből olvashattunk itt részleteket.)

Gratulálunk!

Nagy örömmel gratulálunk két testvérünknek is, akik jelentős elismerésben részesültek Orosháza Város vezetése, képviselő-testülete részéről. A 2008. április 24-én 17 órai kezdettel megtartott ünnepségen „Orosháza városért” kitüntetésben részesült Jantos Istvánné igazgató, s ugyanekkor kapta meg a díszpolgári címet Koszorús Oszkár helytörténész, aki egyben az egyházmegyén felügyelője is. Gratulálunk és Isten áldását kérjük testvéreink életére, hogy továbbra is fáradozhassanak településünkért. A szent ige is azt tanítja, hogy fáradozzatok a városnak békességén és imádkozzatok érte az ÚRhoz, mert annak békességétől függ a ti békességetek is! (Jer 29,7)

JANTOS ISTVÁNNÉ

Jantos Istvánné Keresztes Ilona 1949-ben született Orosházán, családja több generációra visszamenően ehhez a városhoz köti. Szülei ismert és elismert iparos emberek voltak.

Szerény körülmények között igényes polgári nevelést kapott, olyan evangélikus családban, ahol őrizték a hitet és a keresztyén értékeket. Szülei igyekeztek minden segítséget megadni ahhoz, hogy a már gyermekkorban megálmódott pedagógushivatásra felkészítsék.

Tanulmányait a 2. sz. Általános Iskolában kezdte, majd a Táncsics Mihály Gimnáziumban tanult tovább. A Liszt Ferenc Zeneiskola növendékeként 8 évig zongorázni tanult. Felsőfokú tanulmányait a Szarvasi Óvónőképzőben végezte.

1971-ben friss diplomával a zsebében az éppen akkor induló Ady Endre utcai óvodában helyezkedett el. Itt dolgozott 6 évig. Amikor lehetőség nyílt a továbbtanulásra, munka és család mellett, vállalkozott rá. Ettől kezdve életét a munka melletti folyamatos tanulás, továbbképzés jellemezte.

1976-ban munkahelyet változtatott és párhuzamosan két külterületi iskolában, a rákóczi-telepi és a szentetornyai általános iskolában ének szakos tanárként dolgozott. A Kodály-módszer szerint tanítva igyekezett megszerettetni az éneklést és a népdalt a gyermekekkel. 1982-től 10 éven át a szentetornyai iskola igazgatóhelyettese volt.

1992 nagy változást hozott az életében. Az Orosházi Evangélikus Egyház-község felkérte tervezett egyházi iskolája igazgatói álláshelyének betöltésére. Ez a feladat a sok küzdelem ellenére az élet egyik legszebb ajándékát jelentette számára. Annak érdekében, hogy megfeleljen az elvárásoknak, előbb közoktatási vezetőként tanult eredményesen és kapott diplomát, majd Debrecenben, pedagógia szakon szerzett egyetemi végzettséget.

Pedagógusként mindig a rábízott gyermekek értékrendjének, szemléletének formálásán fáradozott. Iskolavezetőként meghatározó feladat számára a gyermekek lelki nevelése, s rajtuk keresztül a családok, szülők segítése.

Az iskola tantestületével együtt azon fáradozik, hogy a keresztyén értékrendet magáénak valló, nemzetét, hazáját szerető, és azért tenni akaró ifjúság lépjen ki sikeres érettségit követően az iskola kapuján. Az általa vezetett intézmény az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium az ország evangélikus iskoláinak sorában az elismert és megbecsült iskolák között van. Az intézmény számos sikeres országos, sőt nemzetközi rendezvénynek adott helyet, ezzel is hozzájárulva városunk hírnevéhez.

Családjá, szerettei önzetlenül és önfeláldozó szeretettel támogatják szolgálatában. Férje a Műszaki Áruház vezetőjeként ment nyugdíjba. Két felnőtt családos gyermeke és öt unokája teszik teljesebbé életét.

Családján kívül az Orosházi Evangélikus Egyházközséghez kötődik születése óta. A gyülekezet vezetőségében presbiterként szolgál.

A Magyarországi Evangélikus Egyház kimagasló pedagógiai munkája elismeréseként Péterfy Sándor-díjjal jutalmazta.

KOSZORÚS OSZKÁR

Orosházán született 1942. április 8-án. Édesapja, Koszorús Oszkár evangélikus lelkész esperes, édesanyja Bartos Éva tanítónő.

Az általános iskolát Szentetornyan, a középiskolát az orosházi Táncsics Mihály Gimnáziumban végezte. Érettségi után Szegeden, az Országos Széchényi Könyvtár könyvtáros-képző kihelyezett tagozatán szerzett felsőfokú oklevelet, majd ezt megerősítendő, a nyíregyházi Bessenyei György Tanárképző Főiskolán 1981-ben szerzett újabb könyvtárosi diplomát.

☞ 1960-tól a Földműves-szövetkezetek Járási Központja orosházi könyvesboltjában szervező. 1963-tól 1971-ig a Járási-városi Könyvtár felnőtt olvasószolgálatának munkatársa.

1971-től 1991-ig az orosházi Földműves-szövetkezet, majd az Orosháza és Vidéke ÁFÉSZ könyvesboltvezetője. 1992-től magánkönyvesboltja van.

1965-ben feleségül vette Kovács Hajnalka óvodapedagógust. Két lányuk született: Éva 1966-ban, ő Orosházán él férjével és három gyermekével; Csilla 1969-ben, ő férjével és kislányával a kanadai Windsorban lakik.

Az a tevékenység, amelyet napi könyvesbolti munkája mellett végez, tette közismerté a városban és a város határain túl is. Több mint négy évtizede jelen van Orosháza szellemi életében. Helytörténeti publikációinak száma eléri az ötszázat. 35 kiadvány társszerzője, munkatársa, lektora. 10 kiadvány szerkesztője, valamint 5 önálló kötete látott eddig napvilágot, melyek közül a legjelentősebb az „Orosháza jelesei” című.

A Békés Megyei TIT irodalmi szakosz-

tályának titkára volt, évekig vezette a helyi irodalmi klubot, a Képtár Baráti Körét. Számátalan író-olvasótalálkozót szervezett. Különböző kulturális, közművelődési célú „EST”-ek házigazdája volt, beszélgetéseket vezetett, kiállításokat nyitott és nyit meg. 1970-től a Magyar Éremgyűjtők Egyesületének orosházi csoporttitkára, 1980-tól a Juhász Balázs Gyűjtőklub elnöke.

Több tízezer oldalnyi lexikon, adattárak, bibliográfiák, kronológiák, különböző kiadványok orosházi szempontú tanulmányozása után tucatnyi olyan neves orosházit emelt be a helyi szellemi életbe, akiknek eddig nem ismertük a városhoz kötődő szárait. Elkötelezetten végzi kutatómunkáját, hogy az orosházaiak által bárhol, a világ bármely pontján létrehozott szellemi kincseket felkutassa, és közzé tegye. Célja Orosháza szellemi kultúrájának minél teljesebb mértékű feltárása.

Az evangélikus egyháznál 1969-től presbiterként szolgál. 1999-től a Nyugat-Békési Egyházmegye felügyelője, volt zsinattag is. Szívügyének tekinti az 1993-

ban indult „Orosházi Harangszó” című lap rendszeres megjelenítését.

Megszámlálhatatlan esetben nyújtott és nyújt önzetlen segítséget családtörténeti kutatóknak, helytörténeti kiadványok íróinak, középiskolai tanulmányi versenyekre készülő fiataloknak, főiskolai és egyetemi pályamunkák, szakdolgozatok elkészítőinek.

A város központjában található könyvesboltja nemcsak az orosházi lokálpatrióták, hanem az országban távolabb élők, sőt a világ bármely szögletébe elszármazottak találkozóhelye is.

Reményei szerint az internetes, globalizálódó világban is megvan a helytörténeti ismeretek iránti igény, ezért fontosnak tartja az orosházi azonosságtudat megőrzését, a helyi értékek és örökség továbbvitelét.

Kossuth Lajos (Orosháza első díszpolgára 1889-ben) és Szokolay Sándor (Orosháza legutóbbi díszpolgára 2007-ben) után városunk 13. díszpolgáraként Orosháza legjelesebbjei közé emelkedik a lokálpatrióta kutató példaértékű munkásságával, szerénységével, emberségével.

Az ősmagyar vallásosság és az írásbeliség

Az ősmagyarok vallásossága

Az ősmagyarokat a római katolikus egyház nyomán sokáig pogányoknak tartották, pedig a magyarok, a hunok, a szkíták egyistenhívők voltak. Akkor miért hívták őket mégis pogányoknak? Egyedül a római katolikus egyház ránk maradt – korabeli – írásaiban található ez a dicstelen jelző azért, mert a II. vatikáni zsinat határozatáig (1965. december 9. jzk.) minden más vallású pogány és eretnek jelzőjű volt. Ezért a Szt. István korában használt „pogány” kifejezést úgy kell érteni, hogy „nem katolikus”.

A külföldi történészek a szkíta és magyar elnevezést ugyanazon esetben is egyaránt használják. Példák erre az orosz történészek (1695), akik szerint a magyarokat gyakran szkítáknak nevezték az „őskorban”. De nézzük, valóban istenhívők voltak-e?

Az „ősmagyarok” nem pogány, sokistenhívők, hanem egyistenimádók voltak, és ők mint legfőbb hadúrú imádták. Később lettek keleti, bizánci vallásúak.

Egy bizánci teológiai dokumentum felsorolja a „nyugatra vonuló onogurok” püspökeinek nevét is (az onogur név alatt avarokat, hunokat és magyarokat egyaránt értünk). Kr. u. 399-ben Szt. Jeromos ezt írja: „... a hunok zsoldárokat énekelnek és Szittyaország hidegét a hit melege tölti be.” (Tehát keresztények voltak.)

Előbbiek szerint a magyarokból sokan a keleti (bizánci) egyházhoz tartozók vallását gyakorolták. Ezért volt nehéz Szt. Istvánnak a meglévő ősi egyistenhitet felszámolni, a római egyház részére. Ezt mutatja az, hogy Szt. László korában is voltak olyan nős papok, akik még a keleti egyház tagjaiként nősültek meg, de kényszerűségből áttértek a római hitre. Nekik megengedték, hogy feleségüket megtarthassák, de újból már nem nősülhettek.

Az ősmagyar írásbeliség

Kérdezheti valaki, hogy miért nem maradtak fenn magyar eredetű írásos emlékek az ősmagyaroktól, az ősi vallásról. A válasz egyszerű: nemcsak írások voltak, hanem könyvek is, de azokat a római kereszténység (erőszakos) felvételekor, mint „pogány” írásokat, megsemmisítették és a rovásírást betiltották. Pedig az ősmagyarok, még a közrendűek is, ismerték a rovásírást, míg sok nyugati, korabeli uralkodó írástudatlan volt. De nézzünk egy, a hatodik századból való görög írást:

„... II. Jusztin császár uralkodásának negyedik évében (569) a turkok (azaz magyarok), tehát a hunok véneinek fejedelme, Manyák, ajándékokkal és scytha betűkkel írott levéllel ellátott követeket kül-

dött Jusztinus császárhoz... miután Jusztin császár a tolmács segítségével a scytha írást elolvasta vele, szívesen bocsátá maga elé a követséget...”

Íme, nem mi, hanem Menander Protector bizánci író írt a szkíta írás létezéséről.

Tekintélyes történétírók egész sora tanúskodik amellett, hogy a hunoknak, úgy mint testvéreiknek, a magyaroknak, tehát a hun-magyar nemzetnek, a legrégibb időktől fogva volt saját írása. Szándékos mellőzésre vall az, ha valaki a szkíta írás létezését kétségbe vonja vagy tagadja.

Mint már írtam, léteztek könyv alakú emlékek is, amiket a 11. században az idegen hittérítők vakbuzgósága – mint a „pogányok” gyűlölt emlékeit – megsemmisített. A hittérítők mindent elkövettek, hogy az ősi szokásokat, emlékeket kiirtásák a nemzetből. Ebben, a nemzeti identitás kiirtása vonatkozásban, nem voltak különbek a Habsburg és a szovjet idők sem.

Azért nem volt teljes a megsemmisítési eredmény, mert a tihanyi apátság alapítólevelében „magyar szórványként” maradtak fenn szavak. Amikor Badinyi professzor 1974-ben a Sorbonne-on tartott Orientalista Kongresszuson azt mondta ☞

bevezetőként, hogy „a holtak hitt sumér nyelv nem tűnt el, hanem fennmaradt a magyar nyelvben”, a sumerológusok ki-nevették, de amikor levetített az alapító-levelel néhány „magyar szórványt”, a jelenlévő tudósok sumér nyelvűnek olvasták, sőt az ötödik sornál egy Tel-Avivból érkezett sumerológus így kiáltott fel: „mit akar maga ezekkel a sumér szövegekkel?”. „Megköszöntem, hogy sumérnak vélik, míg én tudom, hogy ősi magyar szavak. Végül nagy tapssal ismerték el állításomat.” Badinyi fontosnak tartja megjegyezni, hogy az ősi magyar nyelv nem azonos a mai beszédünkkel. Ezért kell nagyon örülni, hogy az alapítólevelet író szerzetesek a latin szövegbe, az általuk latinra nem fordítható szavakkal (pl. „Budára menő hodi utra”, vagy „isa pur és homu vogymuk”) akkori magyar szavakkal írták bele, így megmaradtak.

Minden más nép büszke lenne, hogy már ilyen korán volt saját írása. Az ilyen tudással rendelkező népet már nem lehet a kultúra alacsony szintjén vegetáló, gyűjtögető, barbár népek közé sorolni. Pedig történelmünkben sokan, így a közelmúlt is, ezt célozta. Hamis történetekkel tömték az iskolában az újabb és újabb generációk fejét.

Előbbiek alapján megállapíthatjuk, hogy az ősmagyarok nem pogányok, ha-

nem egyistenhívők, főleg bizánci katolikusok voltak.

Felvetődik, kik és hogyan tanították az írást, a vallást az ősi időkben. Erre példát a török korból kívánok bemutatni, Somogyváry Gyula: A Rajna ködbe vész című regénye alapján, egyben felhívva a figyelmet, hogy az összefogásra milyen nagy szükségünk volt és van még ma is.

„– Buda visszafoglalása évében az alföldi, a »lápi emberek« esténként összegyűltek a cserény árnyékában. Későre járt, a vendégek már elszéledtek, amikor két különös vándor köszöntött be a cserénybe. Kopott, bujdosó formájú, szakállas emberek voltak. Az egyik valami kolduló barát, a másik meg bő lebernyegű, fáradt prédikátor. Az mezítláb, ez meg vásott csizmában... A sebesült rajnainak nagyra kerekedtek a szemei, hogy míg Nyugaton az elképzelhetetlen lett volna, hogy akár csak egy szemhunyásig is békességben férhessenek meg egymás mellett Assisi-beli lélekcsoda alázatos követője és Luther Márton vagy Kálvin harcos igehirdetése. De itt ez a csoda, az egyisten-hívés összehozta őket.

Ekkor toppant eléjük a lápi kis-

lány. – Né, Gáspár atya! Dicsértésék Jézus Urunk! No de úgy látom, valaki gyűtt kegyelmeddel.

– Az ám! Persze hogy hoztam, mert beleveszett volna a rétségbe... És este megint ültek a parázsló tűz mellett és hallgatták a két vándort. A békességről beszéltek. A lelkek békességéről, amire most össze kell fogni minden magyarnak, de most a harcnak az ideje van. Akárhogy is forduljon a szerencse, nem szabad most széjjelszakadni, össze kell tartani! Azért mondom atyámfiak: jaj nekünk, ha most széthúzzunk gyűlölködő lélekkel, mert akkor elhullunk, szétszóródunk minden világtáj felé, akár a pelyva a széljárás idején... Na de, Vicuska, tudod-e még a tanított bötüket? – Hogyne tudnám. Fődre, homokba szoktam néha rovogatni az bötüket, így nem felejtettem el.

Másnap a két vándor továbbállt. Márton gazda meg egy rovásos botot húzott elő az öreg nádfall korbából. Magában morgolódtott, el kell ám ezt dugni, mert magyar írás.”

Dr. KISS A. SÁNDOR

Némi tanmese nyájról és pásztorról

Földi lényekről általában az tapasztalható, hogy szívesebben élnek közösségekben. Ezek többfélék lehetnek. Így például falkák, bandák, nyájak stb. Az előbbiek vadakra, az utóbbiak szelídekre jellemzőek. Míg az előbbiek támadók és ehhez vezért választanak, az utóbbiak védekezők, és ezért pásztorra van szükségük. Most a *Nyáj* és a *Pásztor* helyzetéről szeretnék mesélni.

A Nyáj egyedei jámborak, szelídek, dolgozók, szorgalmasok. Figyelmük a békére, csendesre, biztos életkörülményekre irányul. Ahhoz, hogy mindezt zavartalanul végezzék, szükségük van valakire, aki ezt biztosítja részükre és ezért áldozni is hajlandó, vagyis kell egy Pásztor.

Pásztor azonban nem lehet akárki, mert az nagy szakmai tudást, hozzáértést, elkötelezettséget, sőt elhivatottságot is kíván: hogy érezzen és nagy felelősséget is tudjon vállalni. A pásztori mesterséget megfelelő iskolákban lehet és kell is elsajátítani. A Pásztor mind ehhez a tetemes munkához – a Nyáj nagyságához mérten – segítségre: bojtárookra, őrző-védőkre, terelőkre, tanácsadókra is szüksége van. Ha mindez

együtt van, akkor a Nyáj él, növekszik, termel és hasznosít.

Nagy gond van akkor, ha ezt a harmóniát veszély fenyegeti: támadás vagy rombolás éri. A rombolás lehet kisebb vagy nagyobb, belső vagy külső. A nagy veszélyt a Nyájra ez utóbbi jelenti. Ilyenek lehetnek: testi (lelki) fertőzés, betegség, ellenséges falka (banda vagy párt) támadása, amely tizedeli vagy pusztítja a Nyájat. Mégis a legveszélyesebb, amikor a támadás a Pásztor és segítségeit éri: ha őket elkergetik, bezárják és nem engedik, hogy a Nyájjal törődjenek. Ha kiengedik is a Pásztor, a bojtárját és segítségeit, azonban mindenben gátolják, tiltják, hogy a Nyáját ismét összeterelje, akkor a kártétel csak nehezen orvosolható. Várnia kell, amíg a viszonyok megjavulnak, és rendbe hozhatja a házat, ahova majd üggyel-bajjal beterelheti a Nyájat. Jönnek, jövőgetnek is a régi, idősebb tagok, de a többség távol marad. A Pásztor előveszi furulyáját, zenél, énekel, de a Nyáj nem nagyon szaporodik. Sőt, még a régi-új tanácsadók sem látogatják eléggé a Pásztor. Hasznosnak ígérkezik viszont a kicsiny és fiatal egyedek összegyűjtése,

nevelése, a Nyáj szépségének, örömének, hasznának tanítása. Fő gond azonban az, hogyan lehetne a sok régi és új megfertőzöttet, megfélemlítettet és elvadultat ismét behívni, szinte behozni a Nyájba? Legyőzni a közömbösséget, az elárvultságot (lelki ürességet). Ez csak nehéz, hosszadalmas, kitartó munkával lehetséges. Nem elég a Pásztor és a bojtárok ereje. Szükség lenne másokra is. Kell a Nyáj minden egészséges tagjának a közreműködése is.

Ez már bizony missziós munka. Ehhez a *Fő-főpásztor* egyetértése, támogatása és engedélyezése is szükséges lenne. De ha a sötét Afrikában, Indiában és a pápuák földjén sikeres lehetett a missziós munka, akkor talán nálunk is eredményes lehetne, Isten segítségével. A testi siker azért sem lehet közömbös, mert a nagyobb nyáj több erőt és jólétet eredményez. Sőt, arra sem ártana figyelni, hogy más nyájak Pásztorai is kutatnak az elveszett báránykák után, és igyekeznek őket saját nyájukba becsalogatni.

Ezt elmesélte őszinte jóakarattal és tisztelettel:

TÓTH SÁNDOR ISTVÁN

Ünnepi beszéd március 15-én

Drága Jó Orosházi Felebarátaim! Itt sütötték nagyanyáink a legízesebb jó magyar kenyeret e hazában! Áldja is meg ezért a teremtető Isten mind a két kezével a Zombárról idevándorolt, új otthont kereső őseinket! Kihalt településen leltek nyugodalmat, ahol befogadták őket és lehajthatták megfáradt fejeiket. Igen hálásak voltak ezek a derék, jó magyar, evangélikus emberek ezért a nagylelkűségért. Dolgos és szapora népek lévén igen hamar az ország „legnagyobb falujává” tették Orosházát. Eleink nélkül ma nem állhatna e helyen senki! Életfolyam ez!

Öröm nekem, hogy március idusán itt, a Kossuth-szobornál mondhatok ünnepi beszédet.

Gyermekkorom óta mindig szerettem az ünnepeket... A Biblia is ezt írja: „Az ünnepnapot megszenteljed!” Ezen a szent helyen, ahová gyökereink kötnék, ahol őseink csizmás lábai tapodták e köveket, minden ünnepnek üzenete van. Különösen is nemzeti ünnepünknek!

A magyar nem szereti a függőségeket. A rabság nem illik hozzánk. Az elnyomás gúzsba köt, bilincs!

Sajnálatos, hogy életünk rendellenességeit csak a vér tisztítja meg teljesen. Gondoljunk az időről időre fellobbanó zendülésekre! Gondoljunk forradalminkra, amelyeket mind leverték. A magyar forradalmakat – sorozatosan – szervezett túlerő verte le, mégsem voltak hiábavalók.

1848. március 15. jelszava, jelképe a „Talpra magyar”. Petőfi Sándor, a „Nemzeti dal” költője, a forradalom főszereplője és hőse. Tanulságos néhány sort idézni „Vérmező” című verséből:

*Szabadságért elhullt dicső áldozatok,
Hol vannak, hol vannak a ti sírjaitok?
Hová temettek el? szent hamvaitokat
Hol találjuk meg, hogy tiszteljük azokat?
Olyan sokáig volt átkozott nevetek,
Megenlíteni sem volt szabad bennetek,
De már annak vége... megadhatjuk a bért.
Áldozhatunk könnyet a kiontott vérért!
(Pest, 1848. augusztus)*

Ennek ugyanaz a „tanulása”, mint 1956. október 23-ának. Hát nem döbbenetes? Nagy Gáspárral, az egy éve meghalt költővel beszélgettünk erről. Ő írta nekem a Millenniumra kért oratóriumom szövegét, „Symphonia Ungarorum” címmel. Nemrég – kevéssel halála előtt – újabb, megzenésítendő versciklust írt nekem, „Októberi tiszta lángok” címmel. Összel vezényli Kocsis Zoltán. Azzal a

kérdéssel adta át a verset, nem baj-e, hogy az ő érzéseiben, gondolataiban 1848 és 1956 ikertestvérek? Szerinte október 23. és március 15., az ikerpár, együtt lehet a zeneműben.

Történelmünk ismétli magát. A történelmi tanulságokból nekünk is tanulnunk kell.

Megemlékezéseink évtizedeken át semmitmondóak, formálisak voltak, hiányzott belőlük az igazi tartalom, a lényeg! ... Magam sokat foglalkoztam március 15. üzenetével... 1956 után egy teljes órát betöltő oratóriumot írtam, „A tűz márciusa” címmel.

Az igazi nagy költők szókimondása a világ uralkodó köreinek szemében mindig veszélyt jelentett! Verseikben tükröt tartottak, amely művészi felerősítésben mutatta meg az örökké időszerű nagy igazságokat! A tűz márciusában nem a verset szóvalaltatom meg, csak sorokat – lényeges sorokat – idézek:

„Március kofáira és Szentjeire hadd szórjam szitkát és dicsét a Tűznek...”

„Hadd hallják végre olyan magyar szava, ki sohse félt, de most már nem is félhet...”

„Veszne azért kell tán, mert magyar vagyok...”

Az újabb márciusi ifjúságnak mondom: „Testvéreim, nincs nem igaz szavatok! Százszor többet merhettek, mint hogy mertek! Jaj, a tüzet ne hagyjátok kihalni, az Élet szent okokból élni akar, s ha Magyarországra dob ki valakit, annak százszorta inkább kell akarni!”

Széchenyi, a „legnagyobb magyar”, hasonlóan fogalmazott: „Minékünk az erény sokkal magasb lépcsőjére kell állnunk, mint másoknak, ha igazán próbálunk használni!” Máshol ezt mondta: „Mondjuk ki, ami a szívünkön van, akármi is történjék, az utókor tisztelhesse hamvainkat!” Bátor szavak ezek! E sorok lelkünkbe égették a honszerelmet! Tanuljuk újra meg újra!

Hadd idézzem ismét Adyt: „Lázíts, keresztre vont Március!”

Formális, közhelyekkel teli, semmitmondó márciusi megemlékezések sorjáztak hazánkban hosszú időn át. Éppen csak hogy volt valamiféle szürke kis ünnepek, ki lehetett „strigulázni”.

Aztán, 1956 őszén – katartikus előrejelzésekkel – jött egy újabb „nemzeti kifakadás”, amely le akarta dobni magáról a „rabságot”, de úgy járt, mint március idusa. A szabadság a magyar ember szemében nem frázis, hanem légzési forma, az életben maradás feltétele.

Sajnos a 21. század október 23. ötvenedik évfordulóját is meg merte gyalázni, de az ország „elaltatott” népe az idei márciusra újra felébredt és ítél!

Őrizzük hát lelkünkben a magyarság tisztulási, megújulási vágyát, hogy megmaradjunk! Őrizzük a lángot, de gyűlölködés nélkül, s nem félve kezünket imára kulcsolni! Mert létünk költői képe, Isten adománya, hogy földi életünket szép harmóniában, testünk-lelkünk és szellemünk gyönyörű egységében élhetjük. Ezt hagyják ránk öröklő drága szüleink, nagyszüleink, a teitek és az enyéim! Így tudjuk szeretni ezt a drága, de „hályogos” hazát... ahogyan Zrínyink mondta... „Egy nemzetnél sem vagyunk alábbvalók!” Minden földre született, még tévelygő embertársunk joga, hogy merje Istenét és hazáját igazán szeretni!

Drága Jó Orosháziak!

Becsüljük meg egymást, szeretetben sem fukarkodva, mert sok ember kanyargós élete végére megbékélhet önmagával, embertársaival, hazájával és Istenével is! Minden Földi Testvéremnek kívánok sok „víg esztendőt”, „jó kedvet”, „bőséget” és szép, megújuló tavaszt! Áldja meg a teremtető Isten Orosházát! Fogytkozzon a balsors és legyen elég a bűnhődésből! Nemcsak mi vagyunk bajban, egész Európa és Amerika is... Adjon a tisztuló világ itt is virulóbb életet!

Zrínyi Miklós ajánlata zárja mondani valómat: „Csak jobbítsuk meg magunkat, szabjunk más rendet dolgainknak!” Kívánom, hogy érjük meg a remélt szebb időket, hogy valóság legyen: „A magyar név megint szép lesz, / Méltó régi, nagy híréhez!”

Ennyit Tinéktek!

(Szokolay Sándor, Kossuth-díjas zeneszerző, Orosháza díszpolgára ünnepi beszéde Orosházán, a Kossuth-szobornál, 2008. március 15-én hangzott el.)

Lélek és élet

*„Formálta az Úr Isten az embert
a földnek porából, és Lelkéből lehelt bele
lelket. Így lett az ember élő lélekké.”
[1Móz 2,7]*

A teremtéstörténet isteni kinyilatkoztatás, emberlétünk pontos meghatározása. Szó sincs összejről, evolúcióról, tudományos fejtegetésekről, az „örök anyag” apró részecskékre való szétszabdálásáról, majd tetszőleges fazonra történő újraformázásáról, génekké és sejtekkel való játszadózásról!

Pedig mennyi kételkedés, mennyi tagadás, fölényes okoskodás szól ellene! Az orvostudomány aprólékosan ismeri és számon tartja testünk minden kis részletét, ismeri idegrendszerünk, idegsejtjeink bonyolult működését, képes számtalan hibát kijavítani, betegségeket meggyógyítani vagy kezelni.

Hamar kész sokak fölényes véleménye, sommás tagadása: az ember múlandó; lélekről, annak halhatatlanságáról beszélni naiv, gyermeteg bugyutaság! Amit a hiszékenyek léleknek neveznek, az csupán az idegsejtek működését kísérő jelen-

ség, az anyag terméke. Testünk sejtjei között léleknek semmi nyoma nem található! Létünk a halállal véget ér, és a halál után a nagy semmi következik. Testünk maradványait felmorzsolja az enyészet. Utánunk nem marad más, mint azok a dolgok, amiket fizikai vagy szellemi munkánkkal létrehoztunk, s talán emlékünkt, amit utódaink őriznek...

De akkor mégis miért beszél az ember annyit a lélekről, ha az nem is létezik? Lélekbúvárok és lélekgyógyászok miért is vizsgálják az emberi lélek bonyolult rejtelmét? Miért lelkezünk, amikor bánkodunk valami miatt, amikor lelki válságba kerülünk? Hosszan sorolhatnánk még, mennyit beszélünk, beszélnek sokan – akár hívők, akár nem – lelki életükéről.

Lelki világunk hasonlósága vagy különbözősége határozza meg emberi kapcsolatainkat. Válságos pillanatainkban lélekjelenlétre van szükségünk. A lelkünkre veszünk sokszor olyasmis is, amiről mások azt mondják, hogy nem kellene. Nem akarunk lelketlenek lenni, néha mégis belegázolunk valakinek a lelkébe. Lelkendezünk és lelkesedünk. Lelkünk

rezdüléseit olykor magunk sem értjük, még kevésbé mások.

Csak a lélek az, ami láthatatlan, megfoghatatlan, ami örök titok. Évezredek bölcsei és bölcselkedői, tudós kutatói és misztikus ködbe vesző mágusai máig sem tudták titkát megfejteni. Létezése észérvekkel nem bizonyítható, nem is cáfolható. Megmagyarázhatatlan, de egyszerűsággal tagadhatatlan.

*„Lelkéből lehelt bele lelket,
és így lett az ember élő lélekké!”*

A lélek az, ami megelevenít, a lélek adja az élet lényegét, a lélek maga az élet. Nagy baj és nagy kár, hogy életünk folyamán bűnt bűnre halmozunk, és többször követjük önző, gonosz indulatainkat, mint a bennünk lakozó lélek tanácsát. Nem a jót tesszük, amit akarunk, hanem a rosszat, amelyet nem akarunk. Igyekezettel, emberi erőfeszítéssel ezen nem tudunk változtatni.

Egyetlen lehetőségünk van: hívjuk segítségül Isten Szent Lelkét! Jöjj, égi szent láng, Szentlélek Isten!

FÜRST ENIKÓ

Meddig nem késő?

Pár éve már, hogy meghalt a férjed, aki énám bízott, hogy törődjek veled, látogassalak meg időnként a szeretetotthonban. Oda helyeztet el még életében, hogy ne maradj egyedül, ha már nem lesz veled. Látogatallak is rendszeresen, de aztán jöttek a problémák, a mindennapi gondok, és szépen lassan ritkultak a látogatások.

Volt már két hónapja is, hogy nem érdeklődtem felőled, amikor mégis felvettem a telefont és megpróbáltalak felhívni, de hiába csengett hosszasan, nem vetted fel. Következő héten újra próbáltam, de megint nem jártam sikerrel. Eszembe jutott, hogy felhívom az intézményi számot és megkérdezem, mi történt veled, de félttem a választól, hogy talán azt mondják: ugyan, hisz' ő már hónapokkal ezelőtt elköltözött az élők sorából. Szörnyű lelkiismeret-furdalással küszködtem, és nem azért, mert nem látogatallak, hanem azért is, mert nem beszéltem neked Jézusról, pedig valójában ez lett volna az igazi feladat. Rettogtam, hogy úgy fogsz elmenni, hogy nem hiszel Istenben, és nem

oda kerülsz, ahová férjed – az örök életbe –, mert meggyőződésem, hogy ő ott van.

Kétségbeesve imádkoztam, hogy bocsássa meg nekem ezt az Isten és adjon még egy lehetőséget, hogy bepótolhassam. Kértem, hogy ne halj meg addig, amíg nem ismered meg igazán Őt, mert nélküle élni nagyon nehéz, de meghalni még ennél is sokkal nehezebb.

Aztán eszembe jutott valami, elmentem a temetőbe, és bármennyire szégyelltem is, de megnéztem, hogy nincs-e a síron friss koszorú, és nem volt. Hatalmas megkönnyebbülés volt számomra. Mikor hazamentem, újra megpróbáltalak felhívni, hosszasan kicsengett és akkor már felvette. Soha ilyen szépen nem csengett a fülemben a neved, ahogy bele szóltál.

Már másnap kocsiba ültem és elindultam látogatóba. Egész úton hálálkodtam Istennek, hogy adott még egy lehetőséget. Nagyon jót beszélgettünk, ahogy azelőtt még soha, mert most Istenről volt szó, és Ő segített abban, hogy végre meghittent, bensőségesen tudjunk beszélni Isten dolgairól. Bátran tudtam beszélni ar-

ról, hogy mit jelent Őhöz menni, mit jelent az Ő útján járni. Könnyes szemmel hallgattad és megígérted, hogy minden nap imádkozni fogsz, nemcsak magadért, de az ápolóidért is, mert ahhoz még van erőd, ha már fizikailag le is vagy gyengülve.

Meddig nem késő? Meddig van még időnk arra, hogy bátran beszéljünk Istenről azoknak, akik nem tudják milyen Vele járni, Vele élni és Vele meghalni? Sok évtizedet éltem, mire eljutottam arra a pontra, hogy bátorságot kaptam hozzá. Talán annak a kislánynak sokkal több esélye van erre, aki ötévesen azt kérdezte tőlem, hogy „a te Bibliád miről szól, mert az enyém Istenről”. Ez a kislány az, aki esténként összeteteti a templomkerülő szülei kezét, mert este van, és most imádkozni kell. Neki talán még van ideje. De nekünk már – úgy gondolom – sokkal kevesebb. Használjuk ki ezt az időt addig, amíg nem késő, amíg kapunk rá lehetőséget, hogy ne üres tarisznyával menjünk majd az Úr elé.

MIKÓ JÓZSEFNÉ

Evangelium Színház

Bemutakozom: O. Szabó István vagyok, az Ökumenikus Színház Alapítvány és a 18. évébe érő Evangelium Színház újművészeti vezetője.

Feltétel nélküli becsüléssel ajánlom figyelmébe alapítványunk törekvéseit, színházunk előadásait. Alapítványunk célja az emberhez méltó élet minőségét rontó vallási, faji, nemi és egyéb előítéletek, a közösségeinkbe örökölt korlátozó teóriák oldása, meghaladása.

Mi művészek vagyunk, az élet szent-ségének művészei. Nincsenek hivatásos és amatőr emberek. A művészeti ágak

csak az úton járók sokszerűségét és gazdag egyediségét példázzák. Legyenek a műsák mindennapos vendégeink, hogy általuk közös élményekben ismerjük meg a szeretet hatalmát a hatalom szeretete fellett.

Természetes partnereink a különböző felekezetekhez tartozó oktatási, kulturális és művészeti intézmények hallgatói, látogatói, és egyre bővülő körben mindazok a felekezeteken kívüli közösségek, emberek, akik egyszerű céljainkban saját törekvéseikre ismernek.

Ritka, még a drámairodalom kincsei között is kivételes lehetőséget kínál Lessing „Bölcs Náthán” című drámája. Az ember igazságkereső vágya olthatatlan. Míg igazságát sajátjaként szeretné birtokolni, fegyverként használja eszközül, hol védekezésre, hol támadásra, így kudarcra elkerülhetetlen. Vallási, faji, nemzeti, családi közösségek tagjaként így vagyunk azok, akik vagyunk. Civilizációnk, kultúránk egyszerre átok és áldás. Mi az ember? Ki vagyok én? Ismerd meg önmagad! – hangzik a sok ezer éves, immár átélhetetlen közhellyé silányított igazság. Minden igazságot ismerünk. Kiváló képességgel használjuk ezeket öngazolásul vagy hivatkozási alapként, de életünket előítéleteink, korlátozó hitrendszereink között, méltóság nélkül éljük.

Lessing drámai költeménye misztérium; az átkot áldássá emeli. Átéltető valóságként tárja elénk a példát, ahogy az ember képessé lesz az igazságot egyszerűen, belülről vezérlő, természetes vágyaként élni meg.

Előadásunk ennek a lelki élménynek a katarziszt osztja meg nézőivel úgy, ahogyan csak a színház képes a jelenben, élő igazságként megnyilvánítani az embert – az ember igazság! Előadásunkat különböző vallási, nemzeti és egyéb közösséghez kötődő barátunk igényli, s kívánja lelkesen sikerét... szeretnénk, hogy látva lássanak.

Az Evangelium Színház üzenetében ez az örömhír!

O. Szabó István
O. SZABÓ ISTVÁN

ÖKUMENIKUS SZÍNHÁZ ALAPÍTVÁNY EVANGÉLIUM SZÍNHÁZ

Duna Palota - 1051 Budapest, Zrínyi u.

Lépjétek be. Itt is Istenek vannak (Gottlieb)

Bölcs Náthán

drámai költemény két részben

írta: Gotthold Ephraim Lessing

fordította: Lator László

Történet: Jeruzsálemben és...hic et nunc

SZEMÉLYEK:

Szaladin
Szittah
Náthán
Recha
Daja
Egy ifjú templomos lovag
Egy dervis
A jeruzsálemi pátriárka
Egy szerzetes barát
Egy diák

Áron László
Varga Szilvia
Blaskó Péter
Karádi Borbála e.h.
Szoboszlai Éva
O. Szabó Soma
Mucsi Sándor
Bánffy György
Kiss Gábor
Doktor Stella

Zeneszerző: Peter Ogi
Díszlet- és jelmeztervező: Kabar Vivien
Hang-, és fénytechnika: Lakatos József
Súgó: Budai Ilona
Ügyelő: Varga György
Asszisztens: Szabó-Lencz Péter

Rendező: O. Szabó István

Előadások a Duna Palotában: május 17., szombat 15 óra,
május 20., kedd 19 óra, május 29., csütörtök 19 óra, valamint 2008 őszétől

Az Istent dicsőítő zene

„Öröm e földön nemesebb, nem is tudom,
mi más lehet, mint amit az ének szerez.
Az ékességes, zengzetes. Hol társas ének
szólal, ott a rosszkedonek már »Jó napot!«”
[Luther Márton]

Luther nem véletlen helyezte olyan magas polcra a muzsikát, amikor Isten különleges, közvetlenül a teológiát követő ajándékának nevezte. A zene leginkább az érzelmeinkre hat. Az érzelmeinkkel való kapcsolata által mélyeséges szellemi érzékenységet idézhet elő bennünk. „A muzsika a búskomor embereknek legjobb vigasztalója: a szívet megbékélteti, megújítja, felüdíti... Nincs a földön erősebb a muzsikánál, ami a szomorút vidámmá, a csüggedőt bátorrá, a gőgöset alázatosná tenné és az irigységet visszatartaná.” – vallja Luther.

A költészet és zene együttes hatása Istennek oly nagymértékű imádására indíthat, amilyenre a próza egyedül nem képes. A gyülekezetben a zene szerepe abban van, hogy ezt mondja: „Első az Isten.” Bárcsak minden istentiszteletünkön

nemcsak az igehirdetés, hanem az énekeink, a zene is hozzásegítene bennünket Isten „meglátására”. A korárelőjáték az orgonán, az olykor felcsendülő zeneművek, a gitáros ifjúsági énekek, a gyülekezetünkben szolgáló együttesek (CREDO, Immanuel zenekar) által megszólaltatott énekek mind abban segítenek, hogy figyelmünket Isten felé irányítsuk és tudatossá tegye bennünk: elsősorban azért gyűltünk össze, hogy Vele találkozzunk.

Énekeinkkel nem valami „érzelmet” ünneplünk, hanem egyszerűen örvendezünk annak a ténynek, hogy Isten átforgalmazta bennünket és dicsőítjük Őt. Csodálatos a zene segítségével átélni mindazt, amit Isten már eddig is tett értünk. A zene arra bátoríthat bennünket, hogy csodáljuk Isten tulajdonságait, és megértsük hitünk mélyeséges igazságait. A gyülekezetben a zene legfőbb célja, hogy hozzásegítsen Isten oly módon való imádásához, amely pusztán szavakkal nem fejezhető ki. „Énekeljétek az Úrnak új éneket, énekelj az Úrnak te egész föld! Énekeljétek az Úrnak, áldjátok az Ő nevét, napról napra az Ő szabádságát. Beszéljétek a népek között az Ő dicsőségét, minden nemzet között az Ő csodálatosságait.” [Zsolt 96,1–3]

DEÁK GABRIELLA

ÉVFORDULÓK

Balassa Pál (1812–1858) lelkészünk 150 éve, 1858. június 1-jén halt meg. Kálmán Rezső (1889–1933) lelkészünk 75 évvel ezelőtt, 1933. június 22-én hunyt el.

Az „Isten-részecskék” nyomában

„Hirtelen hatalmas szélrohamhoz hasonló zúgás támadt az égből, amely betöltötte az egész házat, ahol ültek.” [ApCsel 2,2]

Hetekkel ezelőtt egy rövid MTI-híradás ragadta meg figyelmemet: „Sötét anyag a világűrben. A világegyetemben valaha talált legnagyobb sötétanyag-struktúrát fedezte fel egy nemzetközi kutatócsoport a Hawaii szigetén levő teleszkóppal.

A világűr 75%-nyi sötét energiából, 21%-nyi sötét anyagból és csak 4%-nyi (!) közönséges anyagból áll. A sötét anyag olyan részecskékből áll, amelyeket nem ismerünk, keresztülhalad a Földön anélkül, hogy nyomot hagyana.”

Azóta sem hagy nyugodni a gondolat. Megdöbbenett, hogy mennyire nem ismerjük sem az univerzumot, sem a közvetlen környezetünkön, így rajtunk is átáramló anyagokat, energiákat. Az Isten által teremtett világ csupán 4%-a áll olyan anyagból, amelyet és amelynek kölcsönhatásait helyel-közzel megismerte az év-

századok-évezredek folyamán a homo sapiens – s lám, máris mily rátarti és mily Istentől elrugaskodott lett. Különösen azok, akik magukat büszkén materialistának és ateistának nevezik.

Holott természettudományos gondolkodással már azt sem tudjuk felfogni, miképpen maradhatott meg az ősröbbanás (angolul: big bang) után az egyre táguló univerzum, hiszen a felszabaduló, elképesztő nagyságú energia azonos mennyiségben kellett hogy létrehozzon anyagot és antianyagot. S e kettőnek szükségszerűen ki kellett volna oltania, meg kellett volna semmisítenie egymást. Azaz, most üres lenne a világegyetem...

A teremtett világ 96%-át alkotó, általunk ismeretlen, ún. sötét energiáról és sötét anyagról ugyanúgy szinte semmit nem tudunk, holott azok nemcsak a világűr távoli pontjain léteznek, hanem itt a Földön is.

Franciaország svájci határán található egy Crozet nevű kis település, amelynek közelében egy gigantikus méretű föld alatti kutatóbázist létesítenek – több milliárd eurós beruházással – az ún. sötét

anyagot alkotó részecskék kimutatására. E részecskéket Leon Lederman, a Nobel-díjas fizikus eredetileg „Isten-részecskéknek” hívta, később azonban – Isten tudja, miért? – mások átkeresztelték ezeket, és azóta Higgs-részecskék néven ismertek. Létezésük elméletileg bizonyított, tömegük a proton tömegének 100-200-szorosára tehető. A tudósok legfőbb törekvése, hogy ezeket a részecskéket kimutassák és természetüket tanulmányozzák.

Azt hiszem, mi, keresztyének óriási lépéselőnyvel rendelkezünk, hiszen már közel kétezer éve tudjuk, miként áramlik felénk folyamatosan az égből Isten Szentlelke. Tudományos bizonyítékok nélkül is hisszük és valljuk a Szentlélek mindent betöltő voltát.

Adja Isten, hogy minket is betöltsön – és az egész házat, az Isten házat is, ahol ülünk. És ne csak pünkösdkor, hanem minden egyes napon, a világ végezetéig. Hogy ne csak keresztülhaladjon rajtunk, s a Földön anélkül, hogy nyomot hagyana...

Dr. SZERDAHELYI PÉTER

Szeretet- szolgálat

Kedves Olvasó! Szeretnék beszámolni arról, hogy mi történt az elmúlt időszakban a Győry Vilmos Szeretetszolgálat életében.

Az intézmény immáron 4 hónapja működik. Alaptevékenységünk az idősök nappali ellátása, étkeztetése és a házi segítségnyújtás. Szolgáltatásainkkal segítjük a városban élő idős embereket mindennapi életvitelük fenntartásában, s örömmel tapasztaljuk, hogy egyre többen veszik igénybe szolgáltatásainkat. Ennek a pár sornak is az a célja, hogy köztudottá tegyük az általunk kínált lehetőségeket. A klub életét eddig különböző programokkal színesítettük:

Márciusi hónap elején ellátogattunk Tótkomlóra, megnéztük az ottani nagyon szép evangélikus templomot, majd a piacra is kimentünk szétnézni, illetve egy kellemes napot töltöttünk a Rózsa Fürdőben. Tervezzük, hogy ezt a programot megismételjük a nyár folyamán is, ha lesz rá érdeklődő. S reméljük, lesz!

Amikor húsvétra készülődünk, kézművest hívtunk: Szűcsné Stemmer Juditot, aki csodálatos asztaldíszek készítésére tanított meg minket.

Március 26-án Csige Julianna orvoslátogató tartott előadást az inkontinenciáról és a méhnyak-rákról. Az előadás érdekes volt, például megtudhattuk azt, hogy a vizelet-visszatartási problémákat milyen új műtéti technikákkal orvosolják manapság.

A hónap végén Koszorús Oszkárval nyithattunk meg egy újabb kiállítást, amely Ujfalussy István, nyugalmazott iskolaigazgató szép tájképeit mutatta be (lásd keretes írás).

Áprilisban Dr. Csizmadia Alice tartott előadást két alkalommal. A főorvos asszony az időskori balesetekről, illetve az alsó végtagi érszűkületről szólt. Hasznos tanácsok hangzottak el annak érdekében, hogy minél tovább megőrizhessük önállóságunkat, fizikai állapotunkat. Nagyon jó megelőzés a MOZGÁS! Nem jó kiszolgáltatottnak lenni!

Állandó programjaink közé tartozik a minden szerdán 14 órától kezdődő gyógytorna, amelyet Korsós Varga Ildikó gyógytornász vezet, s most is hívogatjuk szeretettel az Olvasókat, ajtónk mindenki előtt nyitva.

A Halleluja énekör kéthetente visz egy kis színfoltot az életünkbe Deák Gabriella által. Hívogatjuk azokat, akik szeretnek énekelni.

Kárpátalja üzenete festményeken

*Tisztelt Jelenlévők! Kedves Vendégek!
Hölgyeim és Uraim!*

Evangélikus szeretetszolgálatunk sorrendben második kiállításán szeretettel köszöntök minden kedves vendéget, akik Ujfalussy István igazgató úr, amatőr festő önálló bemutatkozására érkeztek.

2007 őszén, egy este felhívott telefonon Ujfalussy igazgató úr, hogy gondban van. 75. születésnapjának tiszteletére másnap nyílik kiállítása a szomszédságban lévő Városi Képtárban, s most kapta a hírt, hogy ukrán újságíró barátja – aki a megnyitót tartotta volna – megbetegedett, nem tud jönni. Arra kért, ugorjak be helyette. Nem mondtam nemet, reménykedtem, hátha csoda történik, s megérkezik a várt vendég. A következő nap reggel már nyitáskor ott volt munkahelyemen, a könyvesboltban, aggódó tekintetéről láttam, komoly az ügy. Elmondtam neki, hogy egyszer 1988-ban úgy jártunk a Spanyolországból hazaérkező Müller Miklós – nemzetközileg is ismert – fotóművésszel, hogy a kiállítási megnyitót elvállaló Tolnai Gábor professzor, akadémikus, a repülőterre indulásunk előtt közölte, orvos felesége nem engedi Orosházára. A művelődési ház akkori igazgatója, Gonda Géza felkért, este álljak ki Müller Miklóssal, és rövid pályakép-ismertetés után – megnyitó beszéd helyett – készítsek vele egy interjút. A kényszerhelyzetben ugyanezt a módszert követettük tavaly szeptember közepén: beszélgettem Ujfalussy Istvánnal.

Most szólok az alkotóról, aki élete első 65 évét a fatornyos diplomok hazájában, a sok nemzetiségű és vallású Kárpátalján töltötte. Ott, ahol a környéken a keletről jövő támadások ellen védelmet jelentő kővárakat építették, Ungváron, Huszton és Munkácson.

Ujfalussy István az Ugocsa vármegyei Királyházán született 1932-ben. Ezt az egykor az Osztrák–Magyar Monarchiához tartozó területet Trianon után Csehszlovákiához csatolták, majd 1939-től 1944-ig visszatért az anyaországhoz, Magyarországhoz. Aztán 1944 őszén itt is végigsöpört a második világháború, a Szovjetunió kebelezte be a térséget. A diktátúra kegyetlen évtizedei következtek, s nem csak a magyarság számára. Majd 1991-ben, a szovjethatalom megszűnése után Ukrajnához csatolták őket. Kis módosítással Ujfalussy István életére is jellemző a kisebbségi lét viccesnek éppen nem mondható, inkább tragikus formája. Nevezetesen, hogy „ki sem mozdult” a falujából, mégis négy országban élt: Csehszlovákiában, Magyarországon, a Szovjetunióban és Ukrajnában.

Természetesen Ujfalussy István kimozdult, elhagyta faluját, hiszen tisztviselő édesapja ösztönzésére beiratkozott Munkácsra a magyar tanítóképzőbe, amit el is végzett. Aztán 20 éves korában behívták a szovjet hadseregbe. A kötelező kiképzések teljesítése mellett kiemelkedő eredményeket ért el atlétikában és labdarúgásban. Szeretett énekelni is, legnagyobb szerelme azonban a festészet lett. Kivonult a szabadba, élvezte a természet békéjét.

1956-ban feleségül vette a ruszin származású Kuzma Irént, aki középiskolai matematika tanár volt, egész életében magyar iskolában oktatott. Ujfalussy István törekvő ember volt, 1963-ban levelező úton elvégezte az Odesszai Állami Egyetem földrajz szakát, majd 1969-ben a Kijevi Közgazdasági Főiskolán szerzett újabb diplomát. A polgári életben a beregszászi járási tanács elnöke volt, majd az ungvári megyei tanács tanügyi osztályának helyettes vezetője. Aztán 1975-től a beregszászi Ruhaiipari Szakközépiskola igazgatója, egészen 1997-es nyugdíjba vonulásáig. Az általa vezetett iskolában nyílt meg a nyíregyházi Bessenyei György Tanárképző Főiskola beregszászi tagozata. Három nyelven tanított: magyarul, ukránul és oroszul. Kisebbségi lány, Ködmönne Marianna 1997-től az orosházi kórház röntgen szakososa. A szülők – kis, vásárosnaményi kitérő után –, őt követték: 1999-ben ismét megkapták a magyar állampolgárságot. Több mint egy évtizede otthonra találtak Orosházán, letelepedtek...

(Elhangzott 2008. március 30-án)

KOSZORÚS OSZKÁR

Április 27-én, a vasárnapi istentisztelet után 11 órai kezdettel Biblia-kiállítást nyitottunk meg, melyet május 29-éig lehet megtekinteni (lásd 18. oldal). A szeretetszolgálat nyitvatartási ideje: minden nap 8–16 óráig.

Befejezésül ismétlésként említjük, hogy sokakban tudatosodjon: 1.) előfizethető ebéd házhoz szállítással; 2.) rendelhető házi beteggondozás; 3.) közösségi, azaz klubalkalmak.

LÓCZINÉ KRAJJCZÁR EMESE vezető

Biblia-kiállítás nyílt gyülekezetünkben

GÁRDONYI GÉZA:
Írás a Bibliába

Az Újszövetség Könyve elé
Ez a könyv a könyvek könyve,
Szegény ember drágagyöngye.
Égi harmat lankadtaknak,
Világosság földi vaknak.
Bölcsességnek arany útja:
Boldog, aki rátalál!
Szomjas lelkek forrás-kútja,
Hol pohárral Krisztus áll.

Ez a könyv az örök törvény,
Királyon lánccal, rabon napfény,
Tévelygőnek hívó harang,
Roskadónak testvéri hang,
Elhagyottnak galambbúgás,
Viharvertnek ereszet,
Haldoklónak angyalsúgás:
„Ne félj: fogd a kezemet!”

Gyermeknek is: „Mily szép rege”,
Bölcsnek: „Rejtelmek tengere!”
Fal, – s túl rajta élő hangok,
Köd, s benn zengő hárfák, lantok.
Templomok közt legszebb templom:
Csak megnyitom s benn vagyok.
Ablakán a Paradicsom
Rózsáira láthatok.

Minden fakul, minden romlik,
Márványvár is összeomlik.
Bíborleplek ronggyá málnak,
Dicsőségek füstbe szállnak.
Csak ez a könyv nem tér porba,
Míntha volna élő lelke!...
Ez a könyv a Mózes bokra:
Isten szíve dobog benne.

A 2008-as esztendő a Biblia Éve: a három történelmi egyház (katolikus, református és evangélikus) hirdette meg, ennek a jegyében jött létre ez a kiállítás. A Biblia Évének az igéje a Jel 1,3: „Boldog, aki felolvassa, és boldogok, akik hallgatják ezeket a prófétai igéket, és megtartják azt, ami meg van írva bennük: mert az idő közel van.”

A HVG politikai és gazdasági lap egy tavalyi számában is olvastam: A Bibliát olvasók kevesebbet vannak táppénzen, lelkiismeretesebben töltik ki munkaidejüket és jóval kevesebb büntényt követnek el, így statisztikailag kimutathatóan nagyobb hasznot hajtanak az államnak, mint a vallásukat nem gyakorló ember-társaik – mondta Ittész János, a Magyar-

országi Evangélikus Egyház elnök-püspöke 2007. december 25-én. Az idézet forrása a Semmelweis Egyetem Magatartástudományi Intézetének „A magyar népesség életminősége az ezredfordulón” című kiadványában szereplő megállapításokat ismertette.

Ami itt látható a kiállításon, nem sorolom fel az egészet, de a sok között egy Biblia-különlegességre figyeljünk fel. Ezt 1755-ben nyomtatták, már családi adatokat jegyeztek bele, tehát a klasszikus családi Biblia volt. 1837-ben került Orosházára. A Kovács családtól Mikolay István kapta ajándékba. (Attól a Kovács Ferencné, kapitány úr özvegye, Kirchmayer Juddittól, aki az oltárt „... új arannyal, festéssel és képpel ékesítette ... 1838. E.” (Veres József). Az oltárkép alatt található a felirat jelenleg is. A Bibliát 1938-ban a Rudolf Főgimnázium ajándékozta az Evangélikus Gimnáziumnak. Vannak tájékoztató írások a paravánon: információk, idézetek. (Amott bele lehet lapozni.) Két helyen is: Károli: Vizsolyi Biblia Faximile. Az eredeti 1590. Emlékeim szerint az 1970-es évek elején adták ki.

Sok-sok köszönettel tartozunk ezért a kiállításért többeknek, de kiemelten is László Jenőnek, aki ezt az egészet megszervezte, s egy vándorkiállítást hozott létre a nagy szorgalommal összegyűjtött anyagból. S a mi munkatársainknak is sokat köszönhetünk, a Szeretetszolgálat vezetője, munkatársai, de fiatalok is segítettek.

A Biblia az élet legfontosabb könyve, mert Isten megmentő igéjét tartalmazza. Legyen az minél több embernek, ezért ebben a Harangszó újságban mi is csatlakoztunk ahhoz a felszólításhoz, hogy „Ajándékozz egy Bibliát!” (lásd a 3. oldalon).

A kiállítást május 29-éig lehet megtekinteni, hétfőtől szombatig, naponta 8–16 óráig, vasárnaponként pedig közvetlenül az istentiszteletek után.

RIBÁR JÁNOS

Étkezésünk és egészségünk bibliai alapokon

Sok betegséget elkerülhetnénk még a mai világban is, amikor már köztudott a víz és az ételek károsító hatása. De hogyan? Erre ad választ a Biblia. Isten, amikor az embert megteremtette, rögtön adott egy tökéletes étrendet: „*Imé néktek adok minden maghozó fűvet az egész föld színén, és minden fát, a melyen maghozó gyümölcs van; az legyen néktek eledelül.*” [1Móz 1,29]

Az özönvíz után új korszak következett be, kényszerből; a táplálékhiány miatt Isten megengedte a hús evését: „*Minden mozgó állat, a mely él legyen nektek eledelül; a mint a zöld fűvet, nektek adtam mindazokat.*” [1Móz 9,3]

Ennek azonban lett következménye, mert Isten kijelentette: „*És monda az Úr: Ne maradjon az én lelkem örök-*

ké az emberben, mivelhogy ő test; legyen életének ideje száz húsz esztendő.” [1Móz 6,3] Láthatjuk, Sém nemzetsége Ábrahámig, fejezetében hogy egyre csökken az életkor. A 3Móz 11-ben megtaláljuk részletesen is leírva, olvassuk figyelmesen, ezt támasztja alá Ezékiel 4, 14. Isten hű szolgáján, Dánielen láthatjuk a különbséget. „*De Dániel eltökélé az ő szívében, hogy nem fertőzteti magát a király ételével és a borral, a melyből az iszik vala, és kéré az udvarmesterek fejedelmét, hogy ne kelljen magát megfertőztetnie.*” [Dán 1,8] ... „*És tíz nap múlva szebbnek látszék az ő ábrázatuk, és testben kövérebbek valának mindazoknál az ifjaknál, a kik a király ételével élnek vala. Elvevé azért a felügyelő az ő ételüket és az ő italokul rendelt bort, és ad vala nékik zöldségféléket.*” [Dán 1,15–16]

Befejezésül pedig Pál apostol, Isten hű szolgája figyelmeztet bennünket az Újszövetségben: „*Azért akár esztek, akár isztok, akármit cselekesztek, mindent az Isten dicsőségére míveljete.*” [1Kor 10,31]

IVÁNYINÉ GABI

Csalódtam benned...

Esteledik. A falu egyik elhagyatott utcáján megyek. Néma csend van. Csak egy-egy kutya ugat néha valahol. Amint az egyik jó módú ember háza előtt elhaladok, igen hangos veszekedést hallok. Nem szokásom a hallgatóság, mégis meghallok egy s mást: „Ha tudtam volna ezelőtt öt évvel, hogy így elmegy az eszed... mi mindent ígértél, mikor menyasszonyod lettem... és most itt van... haj, de csalódtam benned...”. Ez az asszony hangja volt. „Jól van, jól” – szólt az ember – „igaz, ígértem, de ki gondolta akkor, hogy ez a háború... ezt én sem hittem rólad...”

Többet már nem hallottam ebből a „beszélgetésből”, de azt hiszem, ez is elég. Az ember megdöbben. Milyen sokszor halljuk napjainkban ezt a két rideg szót: csalódtam benned. Úgy dobálják egymáshoz az örök esküt tett emberek, mintha játékszer lenne, pedig mennyi keserűség húzódik meg e két szó mögött! Csalódás. Csalódní lehet emberekben, barátokban, de vajon igazi szerelem hozta-e össze ezeket a csalódott embereket, akik így vélekednek egymásról? Vajon nem követték-e el azt a hibát, hogy a test múlt szépségét vagy sokszor a gazdagságot tekintették az élet tengelyének? Nem

Tisztelt Szerkesztőség! Kedves Olvasók!

Amikor elérkezünk valaminek a végére, illendő visszatekinteni, elbúcsúzni. E sorok írója is ezt teszi (szeretett volna névtelen maradni, de a névtelen írásoknak etikai akadályuk van.) Mindig is azt vallottam, hogy nem a személy a fontos, hanem a gondolat és a tett. Az „Csalódtam benned...” című elmélkedésem 1947-ben, az „Orosháza és Vidéke” lapban jelent meg. Ez volt életem első ilyen irányú szárnypróbálgatása. Ezután különböző kisebb lapokban még megjelent néhány tucat írásom. Tudom, ezeknek nincs irodalmi értékük. Tudom azonban azt is, hogy az is „meg van írva”, ha csak egyetlen egy lelket megmentünk, akkor nem élünk hiába. Csak ezt próbáltam megtenni. Amikor abban a korban életem társát kerestem, ebben a szellemben tettem, amit a fentebb leírt cikkekemben ajánlok. Úgy érzem, választásunk helyes volt. Alig egy esztendő választ el attól, hogy 60 éve együtt járjuk az élet rögös útját. Köszönet ezért Istennek, s köszönet annak a kis barna lánynak, aki ezen az úton végigjött velem. Óbelőle lassan ballagó anyóka, belőlem lassan ballagó apóka lett. Az itt leírtakat talán az évfordulón kellett volna elmondani, de ki tudja, meddig tart ez az élet? Isten legyen hozzánk irgalmas! Számomra az is Isten irgalma, hogy amit 60 éve leírtam, azt most tanácsként adhatom tovább az ifjúságnak.

Kérem ifjú olvasóimat, hogy amikor társat keresnek egy életre, akkor ne felejtsek el ezeket a tanácsaimat. A szépség elhervad, csak a jóság marad meg. Egy, az ifjúságot aggódó dédnagyapa:

CZ. L.

felejtették-e el, hiába a gazdagság, a szépség, ha nincs lelki azonosság?

Igen, ahhoz, hogy az ember ember tudjon maradni, ahhoz lélek is kell. Anélkül egy báb, egy holt gép még a legtökéletesebb test is. Szerelem pedig csak egy van, a lélek szerelme.

Tudomásul kell venni, minden elműlik: a gazdagság is, a szépség is, de ahol a lélek szerelme él a szívekben, az örök. A legszebb szépségkirálynőből is rancos ar-

cú anyóka lesz, de a szív még akkor is onthatja áldásait. Tévednek azok, akik a szerelmet gazdagsággal vagy szépséggel mérik. Azok, akik az életbe indulnak, veszenek számat azzal, hogy a szépség elhervad, a jóság azonban megmarad.

Ha mindenki így gondolkodna, talán sosem hallanánk ezt a végtelenül szomorú két szót: csalódtam benned.

CZIKORA LAJOS

Éljük meg a közösséget!

A lelkészek közös felhívása

Télen az egyházközség presbitériuma és képviselő-testülete megszavazta, hogy minden második vasárnap, az istentisztelet után legyen lehetőség a teázásra és beszélgetésre. Egy nagyon jó ötlet, csak meg kell valósítani ezt a döntést.

Az első ilyen alkalom május 18-án, vasárnap délelőtt lesz, a 10 órakor kezdődő istentisztelet után, jó idő esetén a templomkertben, mostoha idő esetén (ha esne az eső) pedig a szeretetszolgálatos gyülekezeti teremben.

Ezt a szép feladatot nem tudja felvállalni egyetlen egy ember, így megoldási javaslatunk az, hogy minden ilyen közösségi, istentisztelet utáni teázásnak más-más csoport legyen a felelőse. Örömről különféle, jól működő csoportjaink vannak, akik ilyen alkalmakkor a gyüle-

kezet egésze felé is szolgálhatnak: Sámuel-csoport, Fénysugár Nyugdíjas Egyesület, Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat munkatársai, diakóniai csoport, óvodapedagógusok a dajkákkal, iskolai pedagógusok, szombati ifjúság, Credo zenekar tagjai, FIFEB-tagok, gyermek-is-

tentisztelet apukái, anyukái, presbiterek... Ezek csak ötletek, természetesen olyan is lehetséges, hogy közösen egy vagy két család vállalja fel a gyülekezeti teázás előkészítését.

A konkrét feladat a közösség érdekében: elkészíteni a teát, előzőleg beszerezni egy kis kekszet, kínálgatni a résztvevőket, és a végén elpakolni. S természetesen tapintatosan ügyelni arra, hogy kialakuljon egy beszélgetés.

Kérjük, akik olvassanak Harangszó újságot (és ez most egy kis tesztelés is, van-e, aki olvassa?), beszélgessenek egymással erről a lehetőségről, és akiknek szimpatikus az ötlet, jelentkezzenek május 18-ára, hogy megszervezzük az első teázást.

Jelentkezni a hetes lelkésznel kell, ebben az esetben május 18-án Deák Lászlónál.

Közösen ünnepeltük az orosházi gimnáziumok jubileumát

A városalapítási évfordulóhoz kapcsolódva a gimnáziumi oktatás elindításának 75 éves évfordulóját ünnepelte Orosháza két gimnáziuma: a Táncsics Mihály Gimnázium és Szakközépiskola és az Orosházi Evangélikus Gimnázium. Az ünnepségsorozat kapcsán számos kérdés felmerült bennünk. Melyik intézményhez mely évforduló tartozik? Ki hányadik jubileumot ünnepli? Mely nevezetes dátum az, amelyik igazi ünnep, vagy éppen szomorú, tragikus emlék? Ezeket a kérdéseket a múlt ellentmondásai, a máig magunkkal hordozott örökségek tetetik fel velünk, és kialakult a furcsa helyzet a jogutódlás kérdésében.

Ha mindez felmerült is bennünk a közös ünneplés során, elhomályosult, hiszen a lényeg s a hangsúly most azon volt, hogy – Istennek hála – tudtunk közösen emlékezni és ünnepelni. Mindkét iskola a másakra is figyelt, és összefogva az ünne-

pi pillanatokban megfogalmazódhatott a reményteljes, egymás munkáját megbecsülő, közösen tervezett jövőkép.

Röviden és tömören az iskolatörténehez kapcsolódó nevezetes dátumok:

– 1933. szeptember: az Orosházi Gimnáziumi Előkészítő Tanfolyam 75 évvel ezelőtti indulása.

– 1937/38-as tanév: Az Orosházi Evangélikus Gimnázium alapítása. 70 éves az Evangélikus Gimnázium Orosházán.

– 1948: Az Orosházi Evangélikus Gimnázium államosítása. Az államosított gimnázium felvette a Táncsics Mihály nevet. Mindez 60 évvel ezelőtt történt.

– 1998: A gimnáziumi oktatás elindítása az újraindult Orosházi Evangélikus Iskolában. 2008 szeptemberében lesz 10 éves évfordulója.

Az ünnepségsorozat legemlékezetesebb eseményei:

– Közös iskolatörténeti kiállítás megnyitása.

– Ünnepi közgyűlés, ahol a Táncsics Gimnázium új zászlajára zászlószalagot kötött az Evangélikus Gimnázium igazgatója a régi zászló feliratával: „Légy hű mindhalálig!”

– Közös ünnepi megemlékezés az evangélikus templomban, ahol Ribár János esperes úr megáldotta a Táncsics Mihály Gimnázium új zászlaját, melyet a város önkormányzata ajándékozott az iskolának.

– A város önkormányzata fogadást adott a Táncsics Gimnázium zsbongójában a jubileumi esemény vendégeinek tiszteletére.

„Emlékezz az ősidőkre, gondolj az elmúlt nemzedékek éveire!” [5Móz 32,7]

JANTOS ISTVÁNNÉ igazgató

Jantos Istvánné megnyitó beszéde

Tisztelt Vendégek!

Kedves Egykori és Mai Diákok, Tanárkollégák!

A megszólítás sorát szívem szerint így folytatnám: „Kedves Diáktársaim és Nevelőtársaim”, hiszen úgy állok itt Önök előtt, mint egykori Táncsics gimnazista, és mint jelenleg az evangélikus gimnázium szolgálatában álló pedagógus. Ezért nézzék el nekem, ha a gimnáziumi történeti visszatekintésem itt-ott személyes hangvételű lesz. Elmondhatom, hogy eddigi életem jelentős része sok-sok szállal kötődik az orosházi gimnáziumhoz. Ezt büszkén vallom egy sajátos módon belénk nevelt, egészséges Táncsics gimnazista öntudattal, és szívesen emlékezem a kezdetekre, a múltra, felidézve az elmúlt 75 évet. Lássuk csak!

„Úgy kezdődött, mint a mesében. Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy fiatal, állástalan szegedi középiskolai tanár, Musulin Béla, aki maradandót akart alkotni. Ránézett a térképre, azt látta, minden jelentős Békés és Csongrád megyei településen van már gimnázium, Orosházán azonban csak érettségit adó Mezőgazdasági Középiskola található. Szervezkedni kezdett. Csatlakozott hozzá egy kis csapat – Péterfia Zoltán tanár és mások. Néhány hónapos készülődés után 1933 szeptemberében elindulhatott az Orosházi Gimnáziumi Előkészítő Tanfolyam.” Az imént elmondott gondolatokat Koszorús Oszkár helytörténészről idéztem, aki egyébként szintén Táncsics gimnazista volt.

Az 1933-ban elindított gimnáziumi tanfolyam életét az 1937–38-as tanévig a nyilvános jogú gimnázium alapításáért folytatott küzdelem jellemezte. Kitűnő tanárok álltak az ügy mellé és nem utolsó sorban az Evangélikus Egyházközség. Az Orosházi Evangélikus Gimnázium alapító igazgatója Dr. Benkő István volt, aki nagy tudású és rendkívüli hivatástudattal megáldott pedagógus. Az első tanítási évben így biztatta kollégáit: „Mindenek előtt vessék a szívükbe, hogy a mi pályánk nemcsak kenyéradó hivatal, hanem magasabb hivatás.” Célkitűzésként pedig azt jelölte meg, hogy a gimnázium tiszta erkölcsű, ma-

gyar nemzeti szellemű polgárokat neveljen a hazának. Egyszerű körülmények között, nagy lelkesedéssel, kiváló tanárokkal működött az egykori evangélikus gimnázium a számára adott 10 év alatt az 1937–38-as tanévtől 1948-ig, az államosítás évéig. E rövid idő alatt sok értékes, rendkívüli embert nevelt a hazának, akikre máig büszkék lehetünk.

1948 sokunk számára szomorú dátum, de ugyanakkor egy új időszak kezdete is. Az államosított gimnázium felvette a Táncsics Mihály nevet. Ez a név az évtizedek során veretessé vált, hiszen egyre ismertebb és híresebb lett az orosházi gimnázium, országszerte. Ez idő alatt átment néhány névvaltozáson, mivel szakközépiskolai oktatással is bővült. De a Táncsics név maradt és rangot szerzett magának az ország középiskolái sorában. Legendás volt az intézmény igényes és magas mércéjű oktatási színvonala és messze földön híres volt szigora. Keller József igazgató úr leghosszabb ideig vezette az intézményt a mindenkori igazgatók közül. Nála nem volt mese, szigorú rendet követelt.

Egyenruha (rakott szoknya, fehér blúz), egyensapka, köpeny, jelvényviselés, osztályfőnöki engedély az ellenőrzőbe, ha mozi- ba akarsz menni, na és kemény munka, tanulás. A táncsicsos diáknak külső és belső tartása volt. Igényes volt az igazgató úr magával és környezetével szemben. Így utólag köszönjük.

Fülöp Béla igazgató úr a gyermekeim gimnazista éveim alatt vezette az intézményt. Köszönöm neki az érzelmi nevelést, a lírai lelkületet, a művészeti, irodalmi vénát. Elsősorban köszönöm a hazaszeretetre nevelést, a nemzeti tudat formálását. A körülmények is adták a lehetőséget, hiszen a rendszerváltás éveiben már szabad volt magyarnak lenni. Ő szervezte és itt az intézmény falai között nyitotta meg az első magyarság tábort, a határon túltra szakadt magyar honfitársaink (diákok-nevelők) részvételével.

Blahó János igazgató úr kedves, szívemhez közel álló kollégám. Csodálom és – szeretettel – irigylem a „menedzserigazgató” jellemvonásait, a lendületét, azt a módot, ahogyan fejleszti iskoláját, növeli annak értékét. Az ő igazgatása alatt jelentős felújítás, bővítés történt az épületen. A gimnáziumi oktatást és

Mi búcsúznak és elmegyünk...

Május 3-án ismét felcsendültek a bal-lagódalok az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnáziumban. A végzős, 12. évfolyam 40 tanulója befejezte tanulmányait, és ezen a szép ünnepen búcsút mondott az iskolának. Velünk voltak a 60 évvel ezelőtt, 1948-ban utolsó alkalommal evangélikus gimnazistaként érettségizett öregdiákok képviselői is. A fiatalok és az idősek egyaránt meghatot-tan élték át az ünnepélyes pillanokat.

Persze a 12.-esek búcsúzása – egyelőre – nem hosszú időre szól, hisz május 5-én, hétfőn már el is kezdték az írásbeli érettségi vizsgákat. Két vizsgabizottság előtt összesen 72 érettségiző ad számot tudásáról egy vagy több tantárgyból. A végzősök számára különösen fontos az eredmény, hisz ez alapján számítják ki felvételi pontszámukat, és dől el a továbbtanulásuk kérdése. Isten áldja őket ebben az időszakban és egész életútjukon!

SZÓKE-KILIÁN SZILVIA

Végzős diákjaink

12/4 osztály

Osztályfőnök: Szóke-Kilián Szilvia

Ádász Ágnes, Balogh Beáta, Balogh Zsanett, Baranyai Stefánia, Becsei Andrea, Divinyi András, Ferenczi Mónika, Gulyás Angéla, Havancsák Lilla, Huszárik Krisztina, Kanalas Kathrin, Kőrös Zserárd, Kukli Erika, Kun-Gazda Sándor, Kurunczi Zsolt, Libor Bernadett, Metál Mátyás, Mrena Edina, Papp Hajnalka, Szabó Patrik Zoltán, Tenkes Tamás, Vahl Eszter

12/6 osztály

Osztályfőnök: Fazekas András

Albert Ferenc, Beke Zsanett, Berta József, Fodor Márk, Fülöp Tamás, Giró-Szász Adrienn, Héjja Márk, Iványi Dániel, Kacsala László, Kiss Ágnes, Mátó Netta, Nemes Barnabás, Szabó Anikó, Szalai Tímea, Valaczkai Szabolcs, Varga Zoltán, Vincze Dalma, Zsíros Péter

képzést számos ötlettel korszerűsítette. Modern, az állandóan változó társadalmi körülményekhez igazodó, korszerű középiskolai képzést biztosít innovatív módon, magas színvonalon. Gratulálók!

Az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium a város egyetlen egyházi iskolája, az egyetlen olyan iskola, ahol 1–12. osztályig tanulhatnak a diákok. Múltunk közös a Tánacsics Gimnáziummal. Az iskola létrehozásában is követtük a hagyományokat, és alulról építkezve először az általános iskolai osztályok működésével kezdődött a történetünk. 1998-ban, éppen 10 évvel ezelőtt indult a gimnáziumi oktatás hatosztályos képzéssel, majd 2000-ben négyosztályos gimnáziumi osztályt indítottunk. A keresztyén értékek közvetítésére és színvonalas oktatásra törekszünk. Az iskola evangélikus identitását az ország evangélikus gimnáziumai között példaként említik.

Mi jellemző az evangélikus gimnáziumra? Valami hasonló, amit az imént a Tánacsicsról elmondtam. Következetes szigor, ami külsőségekben is megnyilvánul: köpenyviselés, egyenruha, színvonalas és igényes ismeretátadás, melynek nélkülözhetetlen velejárója a becsületes munkavégzés, a szorgalmas tanulás. Hazaszeretetre, nemzeti öntudatra nevelés. Korszerű eszközökkel, korszerű módon történő oktatás egy felújított, tetőtérrel bővített, igényes környezetet biztosító iskolaépületben. Kedves Jelenlegi és Volt Igazgató Urak! Úgy tűnik hasonlóak a törekvéseink. Ez nem lehet véletlen.

Tisztelt Igazgató Úr, Kedves Hallgatóság!

Azt szoktuk mondani, hogy városunk két gimnáziumának közös gyökerei vannak. Kívánom magunknak és a jövő generációjának, hogy ez a két ág – a Tánacsics és az Evangélikus Gimnázium –, mely közös gyökerű fán lombosodik, gazdagítsa és erősítse egymást, s legyen dísz és büszkesége városunk közösségének. Ebben segítsen minket a Mindenható Isten és az emberi jóakarát.

(Elhangzott a közös iskolatörténeti kiállítás megnyitóján, 2008. április 24-én.)

Köszöntünk Mátyás király évében!

2008-ban, a reneszánsz évében, Mátyás királlyá koronázásának 550. évfordulóját ünnepeljük. A fenti köszöntéssel február hónapban kaptak kézhez versenyfelhívást az orosházi evangélikus iskola tanulóit, akik nyomban el is kezdték a felkészülést. Két korcsoportban 10-10 csapat jelentkezett a megmérettetésre, amit a humán munkaközösség tagjai szerveztek március 27–28-án.

A reneszánsz kort idéző menetlevelekkel indultak útnak a csapatok. Érdekes próbákat kellett kiállniuk a reneszánsz irodalom, történelem, egyháztörténet, zene és képzőművészet témájából. Volt keresztrejtvény, vaktérkép, képkirakó, villámkérdések, igaz-hamis feladatok, zenefelismerés, sőt lovagi tornán is meg kellett mutatni ügyességüket. A tízfordulós vetélkedőt rögtönzött közös tánc zárta, mely a reneszánsz kor hangulatát idézte fel a résztvevők számára. Sajnos az időszak viseletének bemutatására kevesen vállalkoztak, de ők megkapták érte a versenyben a plusz pontjukat.

A felső tagozatosok eredményei: 1. helyen a 6. osztály csapata, a 2. és 3. helyen a 7/6 osztály csapatai végeztek. A gimnazisták között 1. helyen a 11/6, 2. helyen a 12/6, 3. helyen a 9/6 csapata végzett. Jutalmuk érdekes könyv volt az iskola jóvoltából.

SZÓKE-KILIÁN SZILVIA

Ballag már a vén diák...

Bizony, bármennyire is hihetetlen, 60 éve annak, hogy 1948 májusában az Orosházi Evangélikus Gimnázium végzős diákjaiként izgatottan gyülekeztünk az iskola udvarán, hogy végigjárjuk a feldíszített tantermeket és búcsút vegyünk kedves alma materünkől. Tele voltunk lelkesedéssel és tervekkel, nem is sejtve, hogy milyen emberpróbáló, nehéz évek következnek. Hála a gimnázium nagyszerű szellemének, kiváló tanári karának, mind a 31 akkori diák megállta a helyét az életben. Ma, 60 év elteltével, sajnos csak az osztály fele ünnepelheti ezt az évfordulót. Az USA-ban élő Adamkovics János, Bors József, Csernók Lajos nem tudtak eljönni. Nemrégem búcsúztunk végleg Banditól, dr. Héjjas Endre egyetemi tanártól. Kimentette magát Kovács Mária és Jankó Béla is.

A régi-új iskola szeretetét éreztük, amikor Jantos Istvánné igazgatónő meghívására részt vettünk az iskola végzős tanulóinak ballagási ünnepélyén, és – együtt ballagva velük – újra kisdíjakok lettünk, s meghatva énekeltük a „Gaudemus igitur”-t. Ez volt a legszebb, legmeghatóbb visszaemlékezés, néhányunk szeméből kicsordult a könny... És most

következett a nagy meglepetés: az iskola egyik érettségiző osztálya ugyanolyan tablót csináltatott, mint amilyen a mi osztályunké volt, és amit az 55 éves találkozónkra újból elkészítette az iskolának ajándékoztunk.

Szeretett tanárunk, tiszteletbeli osztályfőnökünk, Bor Pál tanár úr már nincsen köztünk. Az ünnepély után tiszteletünk és szeretetünk jeléül megkoszorúztuk emléktábláját, és az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium valamennyi tanítói és tanárai emléktáblája

előtt is leróttuk tiszteletünket egy koszorúval.

Az ünnepély befejezéseként örömmel tettünk eleget a kedves meghívásnak, s vettünk részt az állófogadáson, ahol Ribár János esperes úr köszöntött bennünket, majd elbeszélgettünk az iskola tanáraival. Az osztálytalálkozó Gyopároson folytatódott egy kedves kis vendéglőben, ahol késő estig örültek egymásnak a rég nem látott osztálytársak és hozzátartozók: Barázda Márta (Urbán Lászlóné), Deák Dezső, Héjja Katalin (Karácsonyi Istvánné), Halász János, Krajcsovics Gizella (Guba Lajosné), Micsinay Zsuzsa (dr. Bod Péterné), dr. Ravasz Magda (dr. Fehér Dezsőné) és Szabó Ferenc.

*„Vivat, crescat, floreat in aeternitate
Scola evangelica
Oroshasensis latina
Sic sicut! Amen.”*

*„Örökké éljen, növekedjen, és virágozzék
a latinos orosházi evangélikus iskola
Így legyen! Ámen.”*

Dr. RAVASZ MAGDA
Dr. FEHÉR REZSŐNÉ

Levél Budapestről

*Nagytisztelétű Esperes Úr!
Kedves Igazgató Asszony!
Ballagó Diákok és 60 éve Elballagott
Öregdiák Barátaim!
Ünneplő Gyülekezet!*

Köszönettel vettem az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium 2008. évi ballagási ünnepélyére szóló, és az alma materben 60 éve érettségizett öregdiákot megtisztelő meghívásukat! Istennek történő hálaadással vehetjük tudomásul, hogy a „skola” él és virul, hivatalos pecsétjén ismét ott ragyog az ősi jelszó: „Sola fide”.

Hitvallásunk egyik legfélelmetesebben hangzó mondata így szól: „... onnan jön el ítélni élőket és holtakat.” Jézusnak ez a második eljövetele egészen más lesz, mint az első! Ekkor a világ ura jön el! Ekkor minden okoskodás elnémul majd, és azok is, akik nem hittek benne, kénytelenek lesznek térdet hajtani előtte! Az ősi jelszó által eldőlt az, hogy ott leszünk-e

azok között, akik már életükben meghajoltak előtte, hittek benne és Megváltójunknak fogadták el Őt!

Az ítélet napján mindenre fény derül! Jézus első eljövetelének az a célja, hogy megvalljuk előtte földi életünk minden sötétségét, és hittel elfogadjuk, hogy Ő mindezekért elszenvedte az ítéletet a kereszten! Két ígét idézek erre nézve: „*Aki hisz őbenne, az nem jut ítéletre...*” [Jn 3,18] és „... *aki hallja az én igémet, és hisz abban, aki elküldött engem, annak örök élete van, sőt ítéletre sem megy, hanem átment a halálból az életbe.*” [Jn 5,24]

Ott van-e vajon a „Sola fide” vigasztalása a most ballagó, és a 60 éve elballagott öregdiákok szívében? Hogy ugyanaz a Krisztus jön el ítélni élőket és holtakat, aki már előbb eljött és vállalta az ítéletet énértem, és ezért nekem elvehetetlen, halálon is túllátó reménység, minden értelmet meghaladó békesség és mindenre kiterjedő szeretet él a szívemben, mert él bennem a Krisztus? És hogy ezért úgy várom Őt felemelt fővel, boldogan és bátran,

hogy közben végzem tőle kapott szolgálatomat, betöltöm tőle kapott küldetésemet és engedelmeskedem az Ő szavának?

Adja meg nekünk az ítéletet elszenvedő és az ítéletet egyszer majd végrehajtó Jézus, hogy ez a vigasztalás, ez a reménység, ez a várakozás és ez a készenlét igaz legyen ránk nézve is!

Szerettem volna gondolataimat élőszóban is elmondani, veletek együtt ünnepelni, de a már korábban szervezett és vállalt szolgálat a Délvidéken – Torontálvásárhelyen – élő magyar testvéreink, testvérgyülekezetünk körében ezt nem tette lehetővé.

Isten áldását kérem az iskolára, annak diákjaira, tanáraitra, az evangélikus egyházközösségre, és végül – de nem utolsósorban – öregdiák barátaimra!

Budapest, 2008. április 27.

JANKÓ BÉLA
öregdiák

Ismét „sétáltak” a diákok

2006 karácsonyán már olvashattak az Orosházi Harangszóban a „SÉTA” médiaprogramról, most ezt a beszámolót szeretném folytatni. A Békés Megyei Hírlap az előző félévben ismét lehetőséget adott az orosházi evangélikus gimnázium diákjainak, hogy ismerkedjenek az újságírás és -készítés titkaival, és maguk is megmutathassák tehetségüket. Most a 11/6-os osztály tanulói mellett még néhányan vállalták az ebben való részvételt.

A diákok rendszeresen írtak cikkeket, melyek megjelentek a hírlapban, illetve a beol.hu portálon. Ehhez segítséget adott az, hogy 8 héten keresztül ingyenesen megkapták az újságot, de a kiadó két kirándulást is

biztosított az érdeklődőknek. Járunk Békéscsabán, a szerkesztőségben, valamint Kecskeméten, a nyomdában, ahol a végeredmény elkészültét is láthattuk.

Ezúttal szeretnék itt néhány írást bemutatni, melyeket diákjaink a program keretében készítettek, s melyek olvashatók voltak a megyei lapban is.

SZÓKE-KILIÁN SZILVIA
magyartanár

Lábnymok: az igaz barát

Álmomban egy gyönyörű tengerparton jártam, sétálgattam kettesben a barátommal. Az idő festői szépségű volt. Hűvös, lágy szellő fújt az aranyló naplementénél, a tenger halk zúgása csalogató volt. Sirályok selege özlönte el a partot, apró rákok futkorásztak ide s tova. Minden meghitt és nyugodt volt. Az idő megszűnt létezni, az órák, percek, másodpercek nem peregtek tovább... Barátommal az életről, az együtt eltöltött időkről beszélgettünk. Hátranéztem, s tűnődtem a hátunk mögött felsorakozott két pár lábnymon. Haladtunk, csak mentünk tovább, s egyre tovább.

Majd hirtelen valami furcsa érzés vett hatalmába. A hűvös, kellemes szellő zord és erős szélbe csapott át. Sötétség támadt, az addig nyugodt és kellemes parton egy teremtett lélek sem volt. Hirtelen mennydörgés hangja hallatszott és cikáztak a villámok. Hatalmas vihar támadt. Egyedül voltam és

féltem... nagyon féltem! Hátranéztem és nagy meglepetésemre az addig két pár lábnym helyett csak egy pár lábnymot láttam. Kétségbe estem, szorongva kérdeztem magamban: Hol a barátom? Miért nincs itt? A földre borultam és zokogtam. Ahogy így töprengtem magamba roskadva, sírva, lépteket hallottam. Közeledő lépteget. A barátom jött vissza, de olyan más volt az arca, a kezei, a karja. Rám mosolygott és szorosán magához húzott, átölelt. Megszűnt a vihar, újra béke áradt a parton. – Hol voltál? – kérdeztem tőle. – Szükségem volt rád, és te cserbenhagytál. Nem vettem tudomást kinézetéről, nagyobb volt a gőg bennem. De ekkor, kemény szavaim sokasága ellenére, mosolyogva felemelt a sárból és kedvesen így szólt:

– Gyere, menjünk tovább! Mesélek neked... Tudod, azok a lábnymok a homokban, amiket akkor láttál, mikor a vihar volt, nem a tieid voltak!

– Nem? – kérdeztem értetlenül. – De akkor kié voltak?

– Az enyémekek – hangzott a válasz. Kitört a vihar és hiába kiáltottam, hogy rossz úton

Gondolatok a magyarságról

Diadalmas magyarság, mily kicsiny lettél.
Hatalmas országok által tönkretetettél.
Szemeidet könnyek ködösítik el,
És kérdéseidre senki sem felel.

Hiába, kis ország, szétzúztak a nagyok –
De van remény, míg pár szem tisztán ragyog.
Álmaid elérheted, csak hű szív kell, nagy elme,
És a válaszokon túl Isten kegyelme.

Hinned kell, magyar, hogy a holnap a tiéd
És fellelned azt, amit a holnap ígér.
Légy erős, légy bátor, hisz erős népünk,
Együtt kell, egy szívvel, eltökélve lépnünk!

NAGY OLGA (11/6)

jársz, ne menj arra... Nem hallottad már a szavam. Odarohantam hozzád és karomba zártalak, védve bajtól és veszélytől. Vittelek, míg végül a jól ismert, biztos úton leraktalak.

Mély szégyen fogott el, és lassan ráébredtem, hogy mik azok a sebek kezén és lábán. Féltem megkérdezni, hogy mi történt velem, miért véres az arca, a keze, a lába. Könny szökött szemembe és elszorult a torkom. Lehajolt, megtörölte könnyes szemem, és csak ennyit mondott halkán:

– Ne félj, semmi baj... Szeretlek téged!

Soha nem érzett boldogság vett hatalmába, a part még szebbnek tűnt, mint valaha. Megtöröltem könnyes szemem, és barátom kezét megfogva, együtt, kéz a kézben folytattuk utunkat.

S Te, ki e sorokat olvasod, soha ne feledd, hogy bár lábnymait nem látod, barátod mindig veled halad az úton. Sokat szenvedett, túrt érted, miattad, de tudd, hogy mindezt azért tette, mert nagyon szeret, hisz Ő a világ megváltója!

SZABÓ PATRIK ZOLTÁN
(12/4)

Az orosházi ifi

Minden szombat este az orosházi evangélikus ifjúság összegyűlik az ifjúsági lakásban egy kis beszélgetésre, játékra, éneklésre. A fiatalok 18 órára mennek a lakásba, és az estét énekléssel kezdik. Ezután kis csoportokban beszélgetnek az elmúlt hétről. Ezek

után komolyabb rész következik: a lelkész felolvas egy részt a Bibliából, ami általában kötődik a vasárnapi istentisztelethez. A kötött rész után jöhet a játék. Lehet csocsózni, társasjátékozni vagy beszélgetni.

Én 13 éves voltam, amikor először mentem ifire. Nekem nagyon megtetszett, mert jó volt a társaság és a hangulat. Azóta is járok ilyen alkalmakra, nyáron szívesen megyek táborokba. Ifire folyamatosan jönnek új

emberek, ami nagyon jó, de a régi ifisek is – akik tanulmányaik miatt elkerültek Orosházáról – folyamatosan visszajárnak. Jövőre érettségiznek, és utána is szeretnék majd visszajönni. Szerintem nagyon jó egy ilyen közösségben tölteni a szombat estéket.

NOVÁK CSENGE
(11/6)

Versenyeredmények

Az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium diákjai számos versenyen szereztek hírnevet az iskolának. Az alábbi felsorolásban a legjelentősebb eredményeket ismertetjük.

Mikszáth Kálmán Irodalmi Verseny, Budapest, Deák téri Evangélikus Gimn.
Csapatverseny: 6. hely
(A csapat tagjai: Kozmer Vivien 11/6, Nagy Olga 11/6, Csizmadia Anna 11/6)

Szép Magyar Beszéd – megyei forduló, Békéscsaba
5. hely: Kozmer Vivien 11/6

Bartók Béla Népdaléneklési Verseny, Pusztaföldvár
2. hely: Bacsur Fanni 3. b
1. hely: Rajki Renáta 8/6
2. hely: Nyemcsok Adrienn 7/6

Evangélikus Külmisziós Rajzpályázat
1. hely: Hack Dóra 5. b
3. hely: Jelenik Alexandra 5. b

Orosháza Város Általános Iskolája Területi Idegen Nyelvi Verseny
3. hely: Béres Bence 7/6 (német nyelv)
3. hely: Horváth Renáta 7/6 (angol ny.)

II. Országos Evangélikus Latin Nyelvi Verseny, Sopron
3. hely: Héjja Márk 12/6

Angol Nyelvű Vers- és Prózamondó Verseny, Jankó János Általános Iskola és Gimnázium, Tótkomlós
1. hely: Csizmadia Réka 8/6

1. hely: Vincze Délia 8/6
1. hely: Tóth Eszter 9/6
3. hely: Balla Diána 9/4
Különdíj: Koncz Karolina 7/6

SPORTEREDMÉNYEK:
Sakk (Diákolimpia)
Városi: 1. hely: Béres Bence 7/6
Megyei: 2. hely: Béres Bence 7/6
Megyei: 2. hely: Horváth Antal 10/4

Birkózás (Diákolimpia)
Területi: 1. hely: Vági Zoltán 7. o.
Területi: 2. hely: Sepeczán János 7. o.

Karate (Diákolimpia)
Területi: 3. hely: Zsiga Zsolt 9/4
Területi: 3. hely: Szelecsán Ádám 8. o.

Labdarúgás (Diákolimpia)
1. korcsoport, 3. hely
(A csapat tagjai: Mohácsi Ozmin, Csáki Richárd, János Szilveszter, Dancsó József, Jancsó Jonatán, Prokob Zoltán, Mezei Roland, Orbán Balázs, Kurta Ákos, Curpás Marcell, Busch Pál, Szi Viktor, Sebestyén Gábor, Páli Sándor Márk, Bíró Csaba, Varga Norbert)

Péterfy Kupa, Győr, 2. hely és Fasor Kupa, Budapest, 3. hely
(A csapat tagjai: Bakos Tibor, Melis Gábor, Marton Lajos, Gulyás Richárd, Fehér László, Mile Sebastian, Gróza Mihály, Varjú Benjámin, Hajdu Attila pedag., Kovács Viktor pedagógus)

Gyülekezeti hírek

Deo volente – Beiktatandó új lelkészek

Ez a latin formula (Deo volente) azt jelenti: „ha Isten is úgy akarja”! Ezzel az alázatos lelkülettel tesszük mégis közzé azt a reménységünket, hogy 2008. május 11-én (amikor ez a Harangszó újságunk kézbe vehetően megjelenik), azaz pünkösöd vasárnapján megtörténik hosszú időre a parókus lelkész, illetve a másodlelkész megválasztása. Egyházközségünk presbitériumának és képviselő-testületének közös gyűlése úgy határozott, hogy parókus lelkészi szolgálatra a tavaly (2007. július 1-je) óta köztünk szolgáló *Deák László* lelkészt jelölés útján hívja meg, valamint másodlelkészi szolgálatra *Laczkai János* lelkészt.

A végleges választási alkalomra május 11-én, azaz pünkösöd vasárnapján kerül sor, amikor az egész gyülekezeti közgyűlés kinyilvánítja akaratát a megválasztandó lelkészekkel kapcsolatban.

Az eredményes pünkösdi választás esetében a két lelkészt ünnepélyes keretek között 2008. június 14-én, szombaton 15 órai kezdettel iktatjuk be hivatalukba. Igét hirdet Gáncs Péter püspök.

A parókus lelkészi szolgálat az orosházi anyaggyülekezet teljes lelkészi ellátását jelenti, s ebbe beleértendő minden gyülekezeti alkalom, valamint az igazgatólelkészi állás is. Deák László lelkész az elmúlt hónapokban igazolta elhivatottságát a lelkészi szolgálatra, s arra is, hogy igazgatólelkésze legyen gyülekezetünknek. A Győry Vilmos Evangélikus Szereztetszolgálat elindítása is a nevéhez fűződik, de a FIFEB (Fiatal Felnőttek a Biblia körül) is, amelynek alkalmi kéthetente, keddenként 18.30 órakor kezdődnek. A rendszeresen tartandó ifjúsági istentiszteleteket is havonta egyszeri alkalommal szervezi, ige hirdetőket hív ezekre, hogy minél színesebb és érdekesebb legyen az alkalom.

A másodlelkészi szolgálat, amelyre Laczkai János lelkészt hívtuk meg, a leánygyülekezetek (Szentetornya, Rákóczi-telep, Kardoskút) állandó és rendszeres lelképásztori szolgálatát jelenti. Mindhárom szolgálati helyen rendszeresen vannak istentiszteletek és egyéb gyülekezeti alkalmak. A másodlelkész minden ötödik héten és vasárnap az anyaggyülekezetben is hetes.

Mindez akkor lesz így, ha Isten is úgy akarja. S most ebben az esetben a gyülekezeti közgyűlés fejezi ki Isten akaratát

A hattyúk tavánál

Az orosházi evangélikus iskolában évek óta hagyomány, hogy a gimnazistákat budapesti kirándulásra viszik: évente felváltva az Operaház, illetve a Nemzeti Színház előadásait nézik meg. Ebben az évben újra az Operaház meglátogatása került sorra. A nevelők döntése alapján most a választás egy balettre esett, ezzel is színesítve a diákok zenei-kulturális tájékozottságát.

Csajkovszkij klasszikusa, a „Hattyúk tava” volt műsoron április 3-án, az utazás napján. A csodálatos zenét lenyűgöző látvány, minden értelemben mesés díszletek és jelmezek egészítették ki. A felkészülés során a diákok megismerték a darab cselekményét, így könnyen követni tudták a mozdulatokkal, tánccal elmesélt

történetet. Az előadás szépségét az Operaház fénye és elegáns közönsége még inkább kiemelte.

A kirándulásra szánt nap kihasználtsága az Országház és egy-egy múzeum megtekintésével még inkább növekedett, mindezt a gimnáziumi alapítvány támogatása tette lehetővé, a diákoknak a költségek csak egy kis részét kellett fizetniük.

SZŐKE-KILIÁN SZILVIA

☞ május 11-én, pünkösdvasárnap, az istentisztelet utáni közgyűlésen.

Modern hangosítás templomunkban

Igét zavartalanul hallani kívánó, de a hallással küszködő testvérek fordultak az egyházközség vezetőségéhez az elmúlt esztendőben azzal a kéréssel, hogy a 2008-as költségvetésbe tervezzük be, ha lehetséges, a templom hangosításának modernizálását. A régi hangosítás elavult és a célnak ma már nem felel meg. A költségvetést elfogadó presbitérium és képviselő-testület beállított egy összeget erre a célra, s az elmúlt hetekben az ország legkülönbözőbb helyeiről érkező akusztikai szakemberek költségvetéseket készítettek, s ezek közül remélhetőleg a legjobb kiválasztására került sor. Volt, aki 1,4 millió forintért, volt, aki 600 ezerért vállalta volna ugyanannak a feladatnak a megoldását, természetesen eltérő technikákkal. Sajnos anyagi lehetőségeinket is figyelembe kellett venni, ugyanakkor a célnak is optimálisan kell megfelelni. Végül a döntést vállalók a kisebb bekerülési összegű hangosítás mellett döntöttek. Pünkösdvasárnaptól kezdve működik az új hangosítás. Isten áldása legyen a terven és a kivitelezésen, hogy mindenki hallja és meghallja Isten igéjét. Mert ne felejtsük: boldogok, akik hallgatják és megtartják Isten beszédét.

Kerületi Missziói Nap Hartán

2008. május 17-én, szombaton egésznapos Kerületi Missziói Napra kerül sor a Magyarországi Evangélikus Egyház mindhárom kerületében. Az északiak Pílisen találkoznak ugyanekkor, a dunántúliak Siófokon. A Déli Egyházkerület gyülekezetei pedig Hartán. Tőlünk egy 50 fős busz indul a hartai kerületi missziói napra.

Gyülekezeti terem a szentetornyai templomban

2008. május 18-án 10.30 órai kezdettel ünnepi istentiszteleten Ribár János esperes úr megáldja az új gyülekezeti termet, amelynek kialakítására a Rákóczi-telepi evangélikus templomban került sor. A mintegy 1,2 milliós összköltségű beruházást az orosházi anyagyülekezet vállalta magára. Ezután a fagyos időjárás közepette is kellemes környezetben tudjuk megtartani a vasárnapi istentiszteleteket és más alkalmakat.

Hősök Napja Kardoskúton

2008. május 18-án 15 órától a kardoskúti evangélikus templomban ünnepi istentisztelet lesz, utána beszédet mond Mészáros Tamás történész a hódmezővásárhelyi Emlékpont munkatársa, megkoszorúzzuk a világháborús emlékműve-

ket, majd a szeretetvendégség alatt filmvetítés „Fegyvertelenül – A vásárhelyi leventék kálváriája” címmel.

Pünkösd ünnepe után sem késő – Gálakoncert

Egy hétre pünkösd ünnepe után, azaz Szentháromság ünnepén, amikor az ol-tárterítő fehér (2008. május 18-án, vasárnap 18 órától) „Jöjj el Jézus, pünkösd erejével!” címmel az evangélikus templomban az IMMÁNUEL keresztyén zenekar „gálakoncertjére” kerül sor. A szervezőkkel, zenészekkel, énekesekkel együtt mindenkit nagy szeretettel és reménységgel hívunk, várunk erre az esti alkalomra.

Konfirmáció

Pünkösd után két héttel, azaz 2008. május 24–25-én, szombaton 16 órai kezdettel vizsgáznak a konfirmandusok, s erre az alkalomra a presbitériumot, a képviselő-testületi tagokat vagy a gyülekezetből bárkit, nagy szeretettel hívunk és elvárunk. A gyülekezet vezetőségének vezetőinek illendő jelen lenni az ilyen jelles alkalmon, befogadó készségéről bizonyosságot téve. Másnap, május 25-én, vasárnap 10 órai kezdettel kerül sor az ünnepi istentiszteletre, magára a konfirmációra és az Úr szent vacsorájának közös ünneplésére. A konfirmandusok száma 22 fő.

Konfirmandus-találkozó Bonyhádon

Hagyományá vált, hogy a MEE Déli Kerületének idei és előző évi konfirmandusait várják Bonyhádon. A részvételi díj jelentős részét a kerület vállalja, az úti-költségben az egyházmegye segít. Idén június 15–20-ig tart a találkozó.

Hittantábor Szentetornyán

2008. június 23–27-ig evangélikus hittantábor szervezünk. Az Oktatási és Kulturális Minisztérium Egyházi Kapcsolatok Titkársága jóvoltából (250 000 Ft támogatással) cigány gyermekek is részt vehetnek ezen a táboron.

Az Orosházához tartozó Szentetornyán az evangélikus gyülekezeti házbán (parókián) szervezzük az „egyhetes” tábor, mely hétfőtől péntekig tart. A szerény körülmények, kikapcsolódási lehetőségek között élő gyermekek számára szeretnénk minél változatosabb, tartalmasabb programot nyújtani. A tábor cigány gyermekek részére szervezzük, de nem zárunk ki semmilyen érdeklődőt. A tábor résztvevői között lesznek Orosháza belterületén lakók, és természetesen az igen hátrányos helyzetű szentetornyaiak is, akik között vannak magyar és cigány gyermekek

A tábor „bejárós” lesz. Napközben a gyermekek a táborban lesznek, este ott-

hon alszanak. A gyermekeket a hét során szeretnénk elvinni különböző kirándulóhelyekre. Tervek szerint egyik nap a szarvasi arborétumot látogatjuk meg, hajókirándulással együtt. A másik napon a szegedi fűvészkertet a vadasparkkal együtt. A tábor 20 gyermekre és 6 fő segítőre tervezzük. A költségvetést megnehezíti, hogy a gyermekek étkezését a szülők nem tudják állni. Ezért ezt a terhet is nekünk kell felvállalni.

A gyermekek többsége a tanév során hitoktatásban vesz részt. Evangélikus hittanra járnak, de a cél nem a felekezeti erősítése, hanem az, hogy minél jobban megismerjék Istent, és a tőle kapott talentumokat segítségünk kibontakoztatni életükben. A tábor szervezésének célja, hogy a Bibliát minél jobban megismerjék. Tulajdonképpen a Biblia Évére való tekintettel támogatja a minisztérium ezt a programot.

Fontosnak tartjuk, hogy az ide érkező gyerekek megtapasztalják a közösségi élményt, az egymásra utaltságot, az egymástól kapott segítség erejét. Programunkban szerepel sportfoglalkozás és egészséges életmódra való nevelés is. A tábor programjának minden egyes résztvevője ingyen, szabadidejét feláldozva vesz részt, hogy így szerezzenek felejtethetetlen hetet a gyerekeknek.

Tatrangiak Orosházán

A Harangszó újságban az elmúlt évben beszámoló volt arról, hogy Erdélyben jártunk a Brassó melletti testvérgyülekezetünknel. A megállapodásunk szerint két évente látogatjuk meg egymást. Az egyik évben mi megyünk, a másikban ők jönnek. Idén a tatrangi evangélikusok következnek. 2008. július 8-án este érkeznek és 14-én reggel utaznak haza. A hét folyamán megismerkednek a gyülekezetünkkel, Orosházával és környékével. 2008. július 13-án, vasárnap Székely Levente fog igehirdetéssel szolgálni közöttünk. Arra kérjük a testvéreket, hogy akik szállást tudnának biztosítani, minél hamarabb jelezzék Csehi József hivatalvezetőnknel. Köszönjük!

Szélrózsza Kőszegen

Ebben az esztendőben Kőszeg ad ott-hont az evangélikus ifjúság két évente megrendezett – immár 7. – országos találkozójának, július 16–20. között. Ez a találkozó is – a korábbiakhoz hasonlóan – fesztivál jellegű, így különféle programok tömegét kínálja. A rendezvénysorozatra elsősorban a fiatalokat és a fiatalokkal foglalkozó vezetőket várják, de gondoltak a gyermekekkel érkező családokra, és bíznak benne, hogy egyházunk minden tagja – korra való tekintet nélkül – talál magának programot, és kihasználja a testvérekkel való találkozás lehetőségét. ☞

gét. Orosházáról szervezett csoportban megyünk, jelentkezni lehet Csehi József hivatalvezetőnél. Információért Laczki János lelkészhez is lehet fordulni. Egyéb-ként a távoli Kőszegre mindenféleképpen segítenek eljutni a szervezők. Az egyik megoldást a Déli Kerület kínálja úgy, hogy Bonyhádról nagyobb közösgében, busszal lehet utazni. A másik megoldás, hogy Budapestről különvo-nattal, de időben jelentkezni kell, mert 400 férőhely van a szerelvényen. Buda-pestről 2000 forintért lehet így Kőszegre eljutni. Természetesen magánút is lehet-séges, ami azonban feltehetően jóval több-be kerül majd. További felvilágosítás: www.szelrozsatalalkozo.hu

Tampere–Härmälei delegáció

Közel 30 esztendeje működik a test-vérgyülekezeti kapcsolat Tampere (Här-mälä) és Orosháza között. A két evangéli-kus gyülekezet két évente látogatja meg egymást. Eddig 20-22 fős volt a delegáció kerete, és a kiutazóknak „csak” a repülő-jegyet, illetve a repülőtérré való feljutást kellett vállalniuk. Idén annyi a változás, hogy a finn vendéglátók nagyon szorgal-mazzták a fiatalok (a jövő) utaztatását. Ennek érdekében a finn és a magyar fiatal-ok közös EU-pályázatot nyújtottak be közös programra. A sikeres pályázat ese-tén 9 fiatal utazhat ingyen repülőn Finn-országba. Ebben az esetben 22 tagú a de-legáció. Az utazásra augusztus első hete-ben kerül sor. A felnőtt delegációtágok szószéki hirdetés alapján szerveződnek, a fiatalokat Révész Rita szervezte, aki az angol nyelven írt pályázat finn testvérek-kel közös munkájában vezető szerepet töltött be.

Orosháza Város Képviselő-testületének egyhangú döntése

Városunk önkormányzatának képvise-lő-testülete március elején egyhangú-lag hozott döntést a város költségvetése ügyében. Előzetesen külön története volt február hónap végén a költségvetési vitá-nak, de annak ténye nem a mi lapunk té-mája, arról a helyi és a megyei sajtóorgá-numok (internetes honlapok is) részlete-sen beszámoltak. Volt, aki markát dör-zsölve örvendezett az átmeneti válság-nak, volt, aki szomorúan vette tudomásul kisvárosunk politikai feszültségét. Végül sok vita és indulat után március elején egyhangú döntés született a költségvetés ügyében. Ebben a költségvetésben a tör-ténelmi egyházak is támogatást kaptak, a három történelmi egyház egyenként 7 millió forintos támogatásra számíthat, kedvező széljárás esetén. A városi önkor-mányzat vezetősége azt kérte, hogy az egyházközségek ne „öncélú” módon használják fel ezt a támogatást, hanem le-hetőleg az egész városnak legyen belőle

minimum turisztikai haszna, azaz a vá-rosképet javítsuk. Így egyházközségünk vezetősége úgy döntött, hogy a Győry Vilmos tér és a Kossuth Lajos utca sarkán álló, hajdan az evangélikus egyház által épített sarki emeletes épületét kívánja fel-újíttatni. Jelentős javítást kell végeztet-nünk az épület tetőzetén, de az utcai fal-részt is szükséges lenne renoválni. Kö-szönettel tartozunk a városi önkormány-zatnak, testületnek. Egyetlen apró szép-séghiba a döntésben, hogy nemcsak az ajándék felhasználásának módját kötik meg, hanem az összeg átutalása sem tör-ténik meg: az egyházközség végeztesse el előbb a munkát, kifizetés csak később lesz a munkát végző cég javára. Reméljük, az önkormányzat jelenlegi vezetősége és képviselő-testülete ki tudja tölteni a cik-lusát, de minimum a tárgyévet. Nem hi-vatkozunk rá, csak megemlíjtjük, hogy az összes olyan városban, településen, ahol az önkormányzat anyagi támogatást nyújt az egyházaknak, egyszerűen átutal-ja az összeget az egyházak számlájára, és elvárja az utólagos korrekció és pontos el-számolást. Több ilyen város van hazánk-ban. Reméljük azt is, hogy találunk olyan vállalkozót a városban, aki ilyen feltétel mellett hajlandó lesz vállalni a felajánlott munkát.

Intézményösszevonás

2008. április 15-én, kedden a presbité-rium és képviselő-testület döntött óvo-dánk és iskolánk összevonása ügyében. Ennek korábbi gondolata előbb bizottsá-gi szinten jelent meg, vagyis 2007. decem-ber elején egy bizottság állt fel, hogy a kérdést alaposan körüljárva megvizsgál-ja. Az idei esztendő első három hónap-jában a bizottság többször tárgyalt, végül tájékoztatást kaptak az összevonásról az óvodában dolgozók, az óvodai bizottság tagjai, az óvodás gyermekek szülei, az is-kolai tantestület, a szülők, tehát minden-ki, akit illet. Az összevonásnak is meg-vannak a törvényi feltételei, ennek érde-kében az illetékes (megyei) fórumokkal is felvettük a kapcsolatot.

Összességében arról van szó, hogy óvodánknak és az iskolánknak közös lesz a vezetése, valamint a gazdasági, azaz a pénzügyi dolgok kezelése. Itt bizonyos anyagi megtakarításról is szó van, ami a mi forgalmunkhoz képest nem jelenték-telen, és minden megtakarított forintnak örülnünk kell. Az anyagi szempontoknál vannak fontosabbak is, így például a kö-zösség természetesebb gyakorlása, a kö-zös programok kialakítása, az intézmé-nyekben dolgozók közelebb kerülése egymáshoz. Egyelőre még keressük ösz-szevont intézményünk frappáns és talá-ló, mindent kifejező nevét, pl. Evangéli-kus Hajnal Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium.

A technikai összevonás semmit nem változtat azon, hogy mindkét helyen to-vábbra is Isten színe előtt kell dolgozni, az óvodai és az iskolai területen is nagyon komoly munkát várunk el minden mun-katársunktól. A gyermekek között lénye-gében semmi nem változik.

Az egyesített intézmény vezetője – törvényi lehetőségeknek megfelelően – a következő 1 évben Jantos Istvánné igaz-gató lesz, akinek felelős munkáját az óvo-da részéről az óvónőkkel közösen kivá-lasztandó tagozatvezető segíti majd.

Isten rendje szerint – és ez is kegye-lem, ha valaki megéri – eljön a nyugdíj ideje. A Hajnal Evangélikus Óvodát ed-dig körültekintően vezető Révész József-né óvodavezető 2008. augusztus 31-ével nyugdíjba vonul. Hálaadással és köszö-nettel gondolunk testvérünk eredményes szolgálatára, s a jól megérdemelt nyugdí-jas években Isten áldása legyen az életén!

Komoly előkészületeket tettünk an-nak érdekében, hogy az elkövetkező évek során (az állandó beázások miatt) minél hamarabb tető kerüljön óvodánk fölé. A megfelelő tervek elkészítése, az engedé-lyek beszerzése mellett a pénzügyi for-rást is meg kell találnunk. Összevont in-tézményünk nagyobb súllyal pályázhat majd, illetve kérheti az Országos Egyház segítségét.

Bethesda Alapítvány, Orosháza

Kérjük, hogy személyi jövedelemadó-juk 1%-ával és adományainkkal támogas-sák alapítványunkat!

Tevékenységi körünk többek között: szociális tevékenység, családsegítés, időskorúak gondozása, a Győry Vilmos Evangélikus Szeretetszolgálat támogatá-sa, technikai feltételeinek biztosítása, az ellátást biztosító ingatlanok felújítása. Az alapítvány közhasznú szervezet.

Cím: 5900 Orosháza, Thék E. u. 2.

Telefon: (68) 412-402

Adószám: 19060693-1-04

Nemzetközi számlaszám (IBAN): HU91 1040 2647 2641 0265 (K&H Bank)

Bibliaóra presbiterek és képviselő-testületi tagok részére

Minden hónap első keddjén 18 órai kezdettel tartjuk ezt az alkalmat – július és augusztus kivételével. Júniusban feje-zük be az esztendő első felének sorozatát és szeptemberben kezdjük újra. Ezeket az alkalmakat fontosnak tartjuk, egyrészt a biblikus műveltség gyarapítása érdeké-ben, másrészt ilyenkor alkalom adódik a gyülekezet aktuális ügyeinek ismerteté-sére.

Szeretettel kérjük és javasoljuk a 35 presbitertestvérnek és a 40 képviselő-tes-tületi tagnak, hogy a hónap első keddjén legyen elsőbbsége ennek az alkalomnak. ☞

Bibliórák nyáron is

A Fénysugár Nyugdíjas Egyesület nyáron is találkozik keddenként és csütörtökönként, de az ettől eltérő rendet – ami csak rövid ideig tart – szószéki hirdetéssel tesszük ismertté. Mindkét délután 14 órai kezdettel jön össze az egyesület. Így keddenként 16 órától tartunk bibliórárt rendszeresen. Ugyancsak rendszeres biblióra van minden csütörtök esti istentisztelet után. Jó dolog lelki és testvéri közösségben az *ige* körül együtt lenni.

Rendszeres gyülekezeti alkalmaink egy hét hosszomszűrtében

Vasárnaponként három istentiszteletet tartunk annak érdekében, hogy minél több testvérünknek tegyük lehetővé a vasárnap, azaz az ünnepnap megszentelését (vö. 3. parancsolat): 9 órai kezdettel gyermek-istentisztelet a Györy-teremben. 10 órakor istentisztelet, és minden hónap első vasárnapján ünnepeljük az Úr szent vacsoráját. 18 órai kezdettel esti istentisztelet az új liturgia szerint. Kedden 8 órai kezdettel reggeli áhítat. A munkatársakon kívül bárkit szeretettel látunk ezeken az alkalmakon, hiszen nagyon jó és áldásos Isten igéjével kezdeni a napot hetente legalább kétszer. Kedden még egy igei alkalom van: 16 órakor a Fénysugár Nyugdíjas Egyesület keretében biblióra. Csütörtökön 18 órai kezdettel istentisztelet, utána bibliórai közösségben beszélgetés. Ezeken az alkalmakon az Útmutató szerint olvassuk Isten igéjét. Pénteken 8 órai kezdettel reggeli áhítat. Szombatonként 18 órai kezdettel ifjúsági összejövetel egész nyáron. Sok éneklés, beszélgetés, közösségben lenni jó.

Egyéb alkalmaink

FIFEB – fiatal felnőttek a Biblia körül általában kéthetenként kedden, vagy előre megbeszélte és szószéki hirdetéssel közölt alkalmaként.

IDŐSEK OTTHONAI – három helyre is megyünk. Teréz utca 14. kéthetente hétfőnként 14 órai kezdettel, Ezüst Fenyő (Táncsics u.) havonta egyszer a hónap első csütörtökjén 14 órai kezdettel, és Pusztafőzősön havonta egyszer, megbeszélés szerint.

Nyári napközi fiataloknak

A Sámuel csoport és Deák László lelkész szervezésében június utolsó hetében, a tanévzáró istentisztelet után napközi tábor lesz fiataloknak. Érdeklődni a Sámuel csoport tagjainál vagy a szervezést irányító lelkész úrnál lehet.

Készülődés a vaktáborra

Immár 17. éve kerül megrendezésre a vaktábor, melynek orosházi kötődése évről évre erősebb. A gyülekezethez tartozó személyek (fiatalok, teológusok, az iskola tanárai és diákjai) egyre nagyobb számban segítenek a szervezésben.

A tavalyi, nagyvelegi tábor után természetesen újra felmerült az igény a folytatásra. A tábort idén Kemenesmihályfán, a MEVISZ-házban tervezzük megtartani. A környéken bőven lesz lehetőségünk a túrázásra és számos program megtartására. Sárvár nevezetességeinek megtekintése, arborétum, csónakázás, séta a várban, vármúzeum megtekintése szerepelnek a programban. Idén először próbálkozunk azzal, hogy zenekart hívunk a táborba. Ők táncház megtartását is vállalják, ami biztosan óriási élmény lesz.

A felsorolt események természetesen

megemelték a tábor költségeit. Ezek egy részét a MEVISZ nyújtotta támogatásból, más részét a megemelt összegű részvételi díjból fedezzük. Azonban nincs lehetőségünk arányos mértékű emelésre, mert az sok látássérült és segítő számára lehetetlenné tenné a részvételt. Ezért fordulunk az orosházi gyülekezethez segítségért. Az egyik júniusi vasárnap offertóriumát egyházközségünk a vaktábor számára ajánlotta fel. Ezt az istentiszteletet szeretnénk a testvérek figyelmébe ajánlani. Kérjük, gondoljanak szeretettel azokra a testvéreinkre, akik az Isten teremtette világot egészen másképp élhetik csak meg, mindennapjaikban számos nehézséggel, akadállyal kell megküzdeniük. Igyekezünk ezt a tábort is felejthetlenné varázsolni a számokra.

HACK JÁNOS

A tábortalálkozó résztvevői

Csapatmunka

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer négy ember. Név szerint: Mindenki, Valaki, Bárki és Senki.

Egy szép napon szóltak Mindenkinek, hogy akadt egy fontos munka, sürgősen meg kell csinálni. Mindenki biztos volt benne, hogy Valaki megcsinálja. Bárki megcsinálhatta volna, viszont Senki se csinálta meg! Valaki dühös lett emiatt, mivel ez Mindenki dolga lett volna. Mindenki úgy gondolta, hogy Bárki megcsinálhatná, és Senki nem vette észre, hogy Mindenki kerüli a munkát.

Végül Valaki lett, akit Mindenki okolt, amiért Senki nem csinálta meg azt, amit Bárki megtehetett volna.

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Pleskó Józsefné

KERESZTELÉSEK (3 éven aluli gyermekek)

Fucskó Ferenc és Nagy Gabriella fia:

DÁNIEL 2008. március 8.

Faragó Roland és Tinti Diána leánya:

PATRICIA GRACIELLA 2008. március 23.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

TEMETÉSEK (2008. február 13.–2008. április 25.)

Szula Sándor (75) · Nagy Jánosné Bús Mária (79) · Csizmadia Antalné Csiki Mária Gizella (83) · Farkas József (86) · Szenczi Istvánné Szekeres Margit Etelka (65) · Csiszár Ferencné Rácz Róza (93) · Szabó Sándor (96) · Szemenyei Béla (71) · Hoffmann Jánosné Hári Margit (87) · Aklan Mihály (79) · Navota Lajosné Szokodi Piroska (81) · Kovács Ferencné Gombkötő Julianna (80) · Csizmadia Jenő (73) · Zsarkó Sándor (75) · Oszadszky Sándorné Kunos Irén (76) · Barna Béla Sándor (86) · R. M. Iványi Lenke (79) · Vági Mihály (79) · Csete József (90) · Oravec Pál (58) · Györgyi Béla (78) · Szente Imréné Szente Jolán (87)

A VILÁG PEDIG ELMŰLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT CSELEKSZI, MEGMARAD ÖRÖKKÉ. [1Jn 2,17]

Óvodai beszámoló

Mint minden tavasszal, ebben az évben is nagyon vártuk a beíratás napjait óvodánkban. Márciusra kiderült, hány óvodásunk kezdi meg az iskolai tanulmányait, így az is nyilvánvalóvá vált, mennyi férőhelyünk lesz az új óvodások számára.

Hálát adunk Istennek, hogy a tavalyi tanév 5 csoportja helyett az idén szeptemberben újra 6 csoportban nevelhetjük gyermekeinket. Ez azt jelenti, hogy mintegy 150 óvodásunk lesz az őszi hónapokban.

Természetesen addig igen sok a tennivalónk, hiszen a sürgető csoportszoba-, illetve lépcsőházfestéseket, padlófelújításokat az elkövetkező hónapokban kell elvégeznünk, elsősorban a nyári zárás ideje alatt.

Mivel óvodai bútoraink jelentős része közel 30 éves, ezért az elhasználódott, tönkrement berendezések folyamatos cseréjére is szükség lesz. Mindezt a költségvetésünk anyagi lehetőségei szerint tudjuk csak megvalósítani.

A közeli óvodai ünnepi alkalmakra szeretettel hívjuk minden Kedves Testvérünket:

– május 12-én, pünkösdhétfőn 10 órakor a már hagyományos óvodai ünnepi istentiszteletre, ahol csoportjaink is szerepelnek majd;

– május 31-én 10 órakor az óvodai ballagásra és a CREDO együttes „DOMB evangelizáció”-jára.

Erre is mindenkit nagy szeretettel várunk!

„Bizony, az ÚR ajándéka a gyermek,
az anyaméh gyümölcse jutalom.” [Zsolt 127,3]

RÉVÉSZNÉ TÓTH ERZSÉBET
óvodavezető

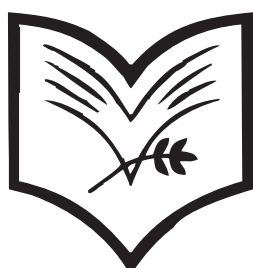
ADOMÁNYOK AZ „OROSHÁZI HARANGSZÓ” ÚJSÁGRA

2008. február 9.–2008. április 25.

Dénes Lóránt (Budapest)	10000 Ft
Kovácsné Keller Erika	1000 Ft
Éliás Dávid és neje	2000 Ft
Szendi H. Ella	1000 Ft
Brebosvski István és neje	5000 Ft
Bérczes Elemér és neje	3000 Ft
Kovács Tiborné és Tímea	2000 Ft
Vajer Tímea	2000 Ft
Faludiné Szita Margit	500 Ft
Bencze Géza és neje	5000 Ft
Dr. Ruzsnák Jolán	5000 Ft
Pál Istvánné	3000 Ft
Szabó Károlyné	500 Ft
Németh Bálintné	1000 Ft
Sin Ida (Győr)	5000 Ft
Mucsi Istvánné	2000 Ft
Verasztó Ferenc és neje	1000 Ft
Horváth Mihályné	1000 Ft
Dr. Horváthné Csepregi Terézia	1000 Ft
Csepregi Imre	500 Ft
Csehi József	1000 Ft
Karkus Zsuzsanna	500 Ft
Trugly Györgyné	1000 Ft
Kovács Máténé	2000 Ft
Szekeres Józsefné	1000 Ft
Horváth Antalné	1000 Ft
Dr. Kiss A. Sándor (Szeged)	2000 Ft
Kunos Zoltán	3000 Ft
Verasztó Józsefné	1000 Ft
Kilián László és neje	1000 Ft
Herczeg Jánosné	200 Ft
Kiss Ferenc	2000 Ft
Kissné Betkó Katalin	2000 Ft
Király Béla	2000 Ft
Czikora Lajos és családja	1000 Ft
Szabó Jánosné	1000 Ft
Tompa Pál	2000 Ft
Gellény Ferencné	1000 Ft
Pusztainé Nagy Erzsébet	500 Ft
Dénes József és neje	2000 Ft
Nemes Endréné	1000 Ft
Szalay Judit	1000 Ft
Tóth László (Szeged)	2000 Ft
Tószeczeki Pálné	1000 Ft
Vári Szabó Lajosné	500 Ft
Zsíros Ibolya	2000 Ft
Szabó Erzsébet	3000 Ft
Sonkolyos Ibolya	1000 Ft
Oszadszky Sándor	2000 Ft
Szekeres Istvánné	1000 Ft
Dr. Gyárfás Ferencné (Budapest)	3000 Ft
Kertai Jánosné	1000 Ft
Rajki József és családja	2000 Ft
Csomor Ferencné	1000 Ft
Csákó Gyuláné (Budapest)	5000 Ft
Petóné Rácz Erzsébet (Budapest)	2000 Ft
Sin János és neje	2000 Ft
Név nélkül, de Istennél tudva lévő 5 testvértől	4600 Ft

Bibliaismereti vetélkedők a Biblia Évében

2008 márciusának végén kezdődött és április 26-án fejeződött be az Országos Egyház Ifjúsági Osztálya által kiírt bibliaismereti vetélkedősorozat. A három – városi, megyei, országos – fordulóból álló verseny feladatsorait az ifjúsági referens által felkért (lelkészekből és hitoktatókból álló) team készítette el három korcsoport számára. Témája ebben a tanévben: „*Hegyek a Bibliában*”. A felkészülés során a tanulók megismerkedtek a Mórijjához, a Hórebhez, a Karmelhez és a Sínai hegyhez tartozó történetekkel; újból felidéztek az Ararához, a Golgotához, az Olajfák és a Megdicsőülés hegyéhez kötődő eseményeket.

A BIBLIA ÉVE 2008

Iskolánk hittan munkaközössége március 30-án és április 1-jén bonyolította le a városi fordulót. Nagy öröm volt számunkra, hogy a nagyobb korosztályok (5–6. és 7–8. osztály) versenykiírására önkormányzati iskolákból (József Attila és Vörösmarty tagintézményekből), valamint a Tánacsics Mihály Gimnáziumból is érkeztek csapatok, így valóban városivá vált rendezvényünk. Az országos kiírásban nem szerepel, iskolánk hagyományainak része csupán, hogy erre a fordulóra a témából készített rajzzal neveznek a csapatok, illetve jelenettel készülnek a kiírt igehelyek valamelyikéből.

A városi forduló eredményei:

I. KORCSOPORT:

I. helyezett: 2. a (Maczkó Klaudia, Szemenyei Mónika, Kovács Gergő, Sebestyén Gábor)

II. helyezett: 2. a (Joó Daniella, Németh Dániel, Varju Benjamin, Szluka Sarolta)

III. helyezett: 1. a (László Mónika, Pribojszky Sára, Tóth Laura, Jancsó Jonatán)

II. KORCSOPORT:

I. helyezett: 4. a (Belán Rita, Madarász Dóra, Kis Ákos, Veres Bence)

II. helyezett: 4. a (Balázs Kitti, Trenyik Eszter, Kocsis Norbert, Tompa Tamás)

III. helyezett: 3. b (Bacsur Fanni, Lőscher Anikó, Sipos Dalma, Kishonti Pál)

III. KORCSOPORT:

I. helyezett: 6. o. (Quintz Boglárka, Lazanyecz György, Palcsek Balázs, Szabó Tamás)

II. helyezett: 5. a (Hajdu Antal, Horváth Viktória, Oláh Renáta, Varga László)

III. helyezett: 6. o. (Berta Vivien, Tóth Kitti, Ádász Levente, Fülöp Márk)

IV. KORCSOPORT:

I. helyezett: 7/6 (Fülöp Sarolta, Gombkötő Klaudia, Krámlí Lola, Hajdú Petra)

II. helyezett 7/6 (Horváth Renáta, Koncz Karolina, Pataki Gergő, Juhász Ákos)

III. helyezett 7/6 (Lövei Mercédesz, Sarkadi Krisztina, Hudák Viktória, Horváth Angelika)

A városi forduló első helyezett csapataival április 12-én Nyíregyházára utaztunk a **megyei** megmérettetésre. Szarvas és Nyíregyháza egyházi intézményeinek csapataival versenyeztek tanulóink, meglepő sikerrel. Három első és egy második helyezéssel zártuk ezt a fordulót, ami az elmúlt évekre visszatekintve is nagyszerű eredmény! Büszkek voltunk tanulóinkra! A büszkeségen és örömen túl a legmeghatóbb mégis az volt, ahogy a gyerekek egymás sikerének örültek! A verseny végeztével – értesítvén a családtagokat – nem a saját korcsoportjukban elért győzelmet emelték ki, hanem azt a tényt, hogy *mindenki továbbjutott* az országos megmérettetésre. Örömteli és megnyugtató volt megtapasztalni az összetartást és egymás megbecsülését!

A XVII. Országos Evangélikus Hittanverseny utolsó fordulóját az Evangélikus Hittudományi Egyetemen rendezték, április 26-án. Tizenhat lelkes, becsületesen felkészült gyermekkel utaztunk a fővárosba. Közös éneklés és áhítat után vette kezdetét az **országos** verseny, ahol tisztes helytállással, dobogó közeli helyezéseket szerzett három csapatunk, hatodikos diákjaink (Quintz Boglárka, Lazanyecz György, Palcsek Balázs, Szabó Tamás) pedig az előkelő **második helyezést** érték el!

Az országos versenyig jutott csapatok felkészítő hitoktatói:

– Celuskáné Csepregi Alicia 2. a, 7/6

– Gömbkötőné Katona Ildikó 4. a

– Nagyné Györgyi Szilvia 6. o.

Ennek a versenysorozatnak sem volt egyéb célja, mint minél mélyrehatóbb ismereteket szerezzni az Ó- és Újszövetségbeli írásokból. Meglátni, megláttatni Isten megtartó kegyelmét a történeteken keresztül, és nem utolsósorban kipróbálni magunkat versenyhelyzetben, gyakorolni a csapatmunkát és esetleges kudarcainkból tanulni.

Hálás vagyok, hogy elejétől kísérhettem egy csapatot és részese lehettem a közös sikereknek.

NAGYNÉ GYÖRGYI SZILVIA

